Ազգ
Azg
armenian daily

28 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2004 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 12 (2937)

Վրաց-աբխազական առաջին բախումը Սաակաշվիլու պաշտոնակալությունից հետո

Լույս երեքշաբթի գիշերը վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում տեղի է ունեցել փոխհրաձգություն, որի հետեւանքով 6 մարդ է զոհվել, հաղորդում է ՌԻԱ գործակալությունը: Զուգդիդիի ոստիկանապետ Կախա Ռաղավան լրագրողներին հայտնել է, որ զոհերից չորսը վրացի ոստիկաններ են, երկուսը՝ աբխազներ:

Ռաղավայի խոսքերով, գիշերը (Երեւանի ժամանակով ժամը 3-ին) Աբխազիային սահմանակից Լիա գյուղում հարձակում է ձեռնարկվել Վրաստանի պարեկային ոստիկանության պահակակետի վրա: Հարձակվողներն օղակի մեջ են առել պահակակետը, ծավալվել է փոխհրաձգություն:

Չորս սպանվածներից բացի, վրացական կողմում կան վիրավորներ: Հարձակվողների մեջ կա 2 զոհ եւ մի քանի վիրավոր: Ռաղավան ասել է, որ վրացի ոստիկանները կարողացել են շրջափակման օղակը ճեղքել ռուսաստանցի խաղաղարարների միջամտության շնորհիվ: Սա վրաց-աբխազական սահմանում տեղի ունեցած առաջին զինված բախումն է Նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլու պաշտոնակալության արարողությունից հետո:

Ամուր, ուժեղ, կարգապահ բանակ

Պատերազմական պայմաններում գրեթե տարերայնորեն ծնունդ առած հայոց ազգային բանակն այսօր տոնում է իր 12-րդ տարեդարձը: Դա մեր բոլորի տոնն է, քանզի ազգային բանակի ստեղծման գործին մասնակցել եւ նրա հզորացման գործին մասնակցում է մեր ողջ ժողովուրդը՝ իր զավակների ու եղբայրների կյանքով, արյունով, քրտինքով, մեր ողջ ժողովրդի նյութական շարունակական զոհողություններով: Դա մեր ամենահաջողված պետական ստեղծագործությունն է, որը ոչ միայն պաշտպանում է մեզ, այլեւ հպարտություն պատճառում: Ամուր, ուժեղ ու կարգապահ. սա է եղել բանակին տրված ժողովրդային-պետական առաջադրանքը: Եվ մեր ազգային բանակն անդադար ձգտում է պատվով ու պատասխանատվությամբ իրականացնել այդ առաջադրանքը:

Թող շնորհավոր լինի մեր ազգային բանակի տոնը, մեր բոլորի տոնը:

ԱՆՈՐԱԿ ՍՆՆԴԱՄԹԵՐՔԵՐ

Համագործակցում են տարածաշրջանի սպառողների շահերի պաշտպանության միությունները

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Հունվարին Լոռիում, Վայոց ձորում եւ Երեւանի վաճառակետերում Սպառողների շահերի պաշտպանության միության ուսումնասիրությունները, դատելով հայտնաբերված ժամկետանց, կեղծված, սպառողներին անհասկանալի մակնշումներով ու պահպանման ժամկետների խախտումներով մթերքների քանակից ու տեսականուց, հանրապետության շուկաներում կրկին էական փոփոխություններ չեն արձանագրել: Դարձյալ որպես զեղծարարությունների հիմնական թիրախ մնացել են կոնֆետեղենն ու քաղցրավենիքի մյուս տեսակները: Որպես կանոն, կեղծվում է հիմնականում փաթեթավորված քաղցրեղենը: Թե իրականում ինչ բաղադրություն են ներկայացնում դրա տարատեսակները, ոչ միայն միությունը, այլեւ նույն խնդրով զբաղվող հասարակական մյուս կազմակերպությունները ստուգելու հնարավորություններ չունեն: Լաբորատոր փորձարկումները թանկ հաճույք են, եւ դրանց դիմում են ծայր անհրաժեշտության դեպքում:

Սպառողական շուկայի տեսական ուսումնասիրությունները, չնայած կարճ ընթացքին, մեզանում հնարավորինս բավարար մակարդակում են: Եվ սպառողն էլ նույն դյուրահավատ գնորդը չէ, ինչ, ասենք, 10 տարի առաջ: Սակայն անորակ սննդամթերքը մեր շուկաներից վտարելու մեխանիզմներ այդպես էլ չեն ստեղծվում: Միության նախագահ Աբգար Եղոյանի համոզմամբ, մեղավորը օրենսդրության թերակատար լինելն է, երբ ուսումնասիրությունների արդյունքները ոչ պետական, ոչ մասնավոր լաբորատորիաներում գոնե մատչելի գներով ստուգելու հնարավորություններ չկան: Իսկ գուցե այդ մթերատեսակներում իսկապես պարունակվում են մեր առողջության համար խիստ վտանգավոր արհեստական կազմության հավելանյութեր, գենետիկորեն մոդիֆիկացված օրգանիզմներ, որոնք քաղցկեղային հիվանդությունների, միջին տարիքի մահացությունների բարձր տոկոսի իրական խթանիչներն են:

Տես ► էջ 4

Ամերիկահայ զինվորն օգնում է Իրաքի իր հայրենակիցներին

Քաղաքացիական գործերի 308-րդ բրիգադի ամերիկյան բանակի զինվորական, հայազգի Ջոն Մերգերյանը շարունակում է անձնական միջոցներով օժանդակել Իրաքի իր հայրենակիցներին, տեղեկացնում է Ամերիկայի հայկական եկեղեցու Արեւելյան թեմից էլ. փոստով ստացված հաղորդագրությունը: Ֆրամինգեմի (Մասաչուսեթս) Սբ. Թարգմանչաց հայկական եկեղեցու ծխի անդամ Մերգերյանն այցելել է ՀԲԸՄ-ի Բաղդադում գտնվող հայկական դպրոցը եւ նվերներ բաժանել դպրոցականներին:

Ջոնի մայրը՝ տկն Տիգրանուհին, տեղեկացնում է, որ դրամական եւ ապրանքային նվիրատվությունների շնորհիվ բազմաթիվ նվերներ են կուտակվել տանը, որոնք հարմար առիթի դեպքում կտեղափոխվեն Իրաք՝ իր որդուն, որպեսզի նա շարունակի իր բարեսիրական առաքելությունը:

Հ. Ծ.

Ո՛չ գրագողությանը

Մոսկվայում լույս տեսնող «Նոեւ կովչեգ» («Նոյյան տապան») ամսաթերթը, որն ունի մոտ 40 հազար տպաքանակ (հայկական մամուլի ընտանիքում ամենաբազմատպաքանակն է) եւ ներկայացվում է որպես «ԱՊՀ երկրներում հայկական սփյուռքի տեղեկատվական-վերլուծական թերթ», 2004 թ. հունվարյան համարում հրապարակել է «Ադրբեջանում գործում են տասից ավելի ծայրահեղական կազմակերպություններ» հոդվածը: «Նոեւ կովչեգին» եւ վերոնշյալ հոդվածին չէինք անդրադառնա, եթե «Ադրբեջանում գործում են տասից ավելի ծայրահեղական կազմակերպություններ» հրապարակումը գողացված չլիներ «Ազգ» օրաթերթից (20 դեկտեմբերի, 2003 թ.):

Վերոնշյալ հոդվածը խնամքով «Ազգից» «Նոեւ կովչեգի» էջեր տեղափոխելուց հետո Մոսկվայի մեր գործընկերները զլացել են նշել հրապարակման հեղինակի եւ «Ազգի» անունը, փոխարենը ստորագրել են՝ «Նոեւ կովչեգի» տեղեկատվական-վերլուծական կենտրոն»: Սկզբունքորեն կողմ լինելով հայկական պարբերականների սերտ համագործակցությանը, «Ազգն» անընդունելի է համարում գրագողությունը:

Սա առաջին դեպքը չէ, երբ «Ազգից» հոդվածն ամբողջությամբ կամ մասամբ հայտնվում է այլ պարբերականներում՝ առանց հղում անելու: Մասնավորապես, հայաստանյան որոշ թերթեր եւ հատկապես որոշ լրատվական գործակալություններ, ռադիոկայաններ եւ հեռուստաընկերություններ, բազմիցս գողացել են մեր օրաթերթում հրապարակված լուրը եւ ներկայացրել որպես սեփական լրատվություն: Հետ չեն մնում նաեւ մեր ընտրյալները՝ ԱԺ որոշ պատգամավորները, ովքեր կարդալով թերթում (խոսքը միայն «Ազգին» չի վերաբերում) տպագրված վերլուծականը, այն վերարտադրում են ԱԺ ամբիոնից կամ հարցազրույցներում՝ փորձելով հայ ժողովրդին համոզել, թե իրենք այնքան էլ սահմանափակ մտածելակերպ չունեն:

«ԱԶԳ»

ՄԱԿ. Թռչնի գրիպը գլոբալ սպառնալիք է

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 27 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Միավորված ազգերի կազմակերպությունը կոչ է անում դոնորներին ֆինանսական եւ տեխնիկական օգնություն ցույց տալ ասիական երկրներում թռչնի գրիպի հետագա տարածումը կանխարգելելու հարցում:

«Մենք այդ սպառնալիքը վերացնելու շատ փոքր շանս ունենք», հայտարարել է ՄԱԿ-ի պարենային եւ գյուղատնտեսական կազմակերպության ղեկավար Ժակ Դիուֆը:

Կոչը հնչել է Թաիլանդում միջազգային համաժողովի նախօրեին, որի մասնակիցները՝ Եվրամիության եւ տասնյակ այլ երկրների պատվիրակներ, այդ թվում Չինաստանի եւ Միացյալ Նահանգների, կզբաղվեն խնդրի լուծման որոնմամբ:

ՀՈԼԻՎՈՒԴ

Որոշվեցին Օսկարի թեկնածուները

Շարժանկարի արվեստների եւ գիտության ակադեմիան երեկ հայտարարեց 76-րդ ամենամյա ակադեմիական մրցանակների (Օսկար) թեկնածուներին հետեւյալ նոմինացիաներում.

Լավագույն շարժանկար՝ «Մատանիների տիրակալը. Արքայի վերադարձը», «Թարգմանության դժվարությունները», «Տեր եւ հրամանատար», «Խորհրդավոր գետը», «Ֆավորիտը»:

Լավագույն ռեժիսոր՝ Ֆերնանդո Մեյրել, Փիթըր Ջեքսոն, Փիթըր Ուեյր, Սոֆյա Կոպպոլա, Քլինտ Իսդվուդ:

Լավագույն գլխավոր դերասան՝ Ջոնի Դեպ, Բեն Քինգսլի, Ջուդ Լոու, Բիլ Մուրեյ, Շոն Փեն:

Լավագույն գլխավոր դերասանուհի՝ Քեյշա Կասըլ-Հյուզ, Դայան Քիթոն, Սամանթա Մորտոն, Շարլիզ Թերոն, Նաոմի Ուաթս:

Լավագույն սցենար՝ Դենիս Արկանդ, Սթիվեն Նայթ, Անդրյու Ստանտոն-Բոբ Փեթերսոն-Դեյվիդ Ռեյնոլդս եռյակ, Ջիմ Շերիդան-Նաոմի Շերիդան-Քիրստըն Շերիդան եռյակ, Սոֆյա Կոպպոլա:

Լավագույն օտարերկրյա ֆիլմ՝ «Բարբարոսների ներխուժումը» (Կանադա), «Զարիք» (Շվեդիա), «Վերջալույսի Սամուրայը» (Ճապոնիա), «Երկվորյակ քույրեր» (Դանիա), «Զելարի» (Չեխիա):

Օսկարները հաղթողներին կմատուցվեն հունվարի 29-ին:

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ՇԻՐԱԿ

«Մարզային կուսակցական համաձայնությունը» վերաբնակցման հայտ է ներկայացնում

Եվ հանդես է գալիս հայտարարությամբ

Հանրապետությունում իշխանափոխության անհրաժեշտության մասին մայրաքաղաքային ընդդիմության վերակենդանացած կոչերին ժամանակային առումով համընկավ ամիսների լռությունից հետո հունվարի 27-ին Գյումրիում մի քանի կուսակցությունների մարզային ու տարածքային կառույցների ղեկավարների համատեղ մամուլի ասուլիսը, որը բերեւս նաեւ որոշ փաստեր տեղական ընդդիմության կրկին միասին գործելու մտադրությունը: Ավելի որոշակի խոսքն այն մասին էր, թե մինչեւ անցյալ տարվա ընտրությունները գործած «Շիրակի մարզային կուսակցական համաձայնություն» միջկուսակցական համագործակցության մարմինն այնուամենայնիվ կա եւ այսուհետեւ էլ գործելու է որպես այդպիսին:

Ասուլիսին մասնակցած ՀԺԿ, ԱԺՄ, «Հայրենիք ու պատիվ» (այժմ երեւի չգրանցված), ԱԻՄ, «Ազգային միաբանություն» կուսակցությունների ներկայացուցիչները հանդես եկան հայտարարությամբ, որին, ինչպես ասացին, միացել են նաեւ միավորման մեջ մտնող այլ կուսակցություններ: «Մենք Շիրակի մարզում գործող կուսակցությունների ներկայացուցիչներս,- ասվում է հայտարարության մեջ,- փաստում ենք, որ «Մարզային կուսակցական համաձայնության» ստեղծումն ու գործունեությունը միմիայն նպաստում էր մեր հասարակության շահերին: Ուստի նպատակահարմար ենք համարում ակտիվացնել մեր համագործակցությունը «Համաձայնության» շրջանակներում»: Հայտարարության հեղինակների գնահատմամբ՝ աղետի գոտին դեռեւս մնում է տնտեսական, հոգեւոր, մշակութային եւ քաղաքական խոր ճգնաժամի մեջ: Երկրաշարժից ի վեր ծայրահեղ աղքատության եւ գործազրկության մատնված բնակչությունը, կորցնելով հավատը ապագայի նկատմամբ, շարունակում է բարոյալքում ապրել եւ արտագաղթել: Նշվում է, թե աղետի գոտում իշխանությունները ոչ միայն եղած ձեռնարկությունները վերականգնելու կամ նորերը ստեղծելու քայլ անգամ չարեցին, այլ նույնիսկ ծրագրեր չմշակվեցին համատարած գործազրկությունը կրճատելու համար: Իսկ մասնավորապես բնակբաշխման գործընթացը, իրենց արտահայտությամբ, իշխանությունները վերածեցին միջկուսակցական եւ ներանձնական «ռազբորկաների»: Ըստ հայտարարության հեղինակների, առնվազն ցինիզմ կարելի է որակել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի այն հայտարարությունը, թե պետությունը աղետի գոտու բնակչության հանդեպ իր պարտավորություններն ավարտել է, ինչն ավելի խոր անորոշության ու հուսալքության է մատնել բնակարանի սպասող ավելի քան 7 հազար անօթեւան ընտանիքների:

Հայտարարության մեջ մարզային եւ տեղական իշխանությունների, մարզից ընտրված ԱԺ պատգամավորների կողմից բնակչության կենսական խնդիրների նկատմամբ անտարբերության, «իրենց իսկ անճարակության» մի դրսեւորում է համարվում Շիրակին յուրահատուկ ցրտաշունչ ձմռանը հազարավոր բնակիչներ եւ գործող միացյալ ջեռուցման համակարգ ունեցող «Մուշ-2» թաղամասը չջեռուցելը: Առնվազն հանցավոր է որակվում ՀՀ կառավարության այն որոշումը, որով «օտարվել է» Շիրակի մարզի 1870 գծամետր երկարությամբ պողպատյա խողովակաշարը: Ինչպես նշվում է, 1980-ականներին կառուցված այս խողովակաշարը ոռոգման ջուր է մատակարարել ինչպես Շիրակի մարզի, այնպես էլ Թալինի շրջանի բազմաթիվ համայնքների:

Հայտարարության ավարտը թերեւս վայել է իսկական կառուցողական ընդդիմությանը: «Նկատի ունենալով հանրապետական, մարզային եւ համայնքային իշխանությունների կողմից վերը նշված հիմնախնդիրների լուծման անտեսումը,- ասվում է այնտեղ,- մենք հավաստիացնում ենք, որ հետեւողականորեն հետամուտ ենք լինելու նշված խնդիրների լուծմանն ուղղված իշխանությունների գործունեությանը, նպաստելու դրական նախաձեռնությունների իրականացմանը, դատապարտելու եւ կասեցնելու մարզի առաջընթացը խոչընդոտող ձեռնարկումները»:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Վագոն վաճառակետը տեղավորվել է Իսահակյան-Տերյան խաչմերուկում

Մի քանի օր առաջ տարեց մի կին մետրոյի «Երիտասարդական» կայարանի մոտ ընկավ ու ջարդեց ծնոտը: Դժբախտ պատահարի ականատես անցորդներից մեկը կնոջը հիվանդանոց հասցնելուց հետո անմիջապես այցելել էր «Ազգ»-ի խմբագրություն:

Երեւանի սառցակալած փողոցները վտանգավոր են հատկապես գիշերները, երբ քաղաքի փողոցներն ընկղմվում են մթության մեջ: Խավարն ու անթափանցությունը, սակայն, բնորոշ են դարձել ոչ միայն արվարձանային հատվածների ու հետնախորշերի համար: Մետրոյի դեմ-դիմաց, Ավ. Իսահակյան փողոցից Տերյան ձգվող հատվածը ուշ ժամին այստեղ հայտնված երեւանցու համար իսկական սարսափ է դառնում: Եվ սա քաղաքի կենտրոնում:

Ամիսներ առաջ այստեղ շինարարություն սկսվեց, տեղի բնակիչների հավաստմամբ՝ էլիտար բնակելիի շինարարություն: Այն, որ 4 տասնյակից ավելի ծառեր արդեն զոհ են դարձել միայն այս փոքրիկ հատվածի կառուցապատմանը, այլ խոսակցություն է: Մայթեզրի լույսերը եւս հավանաբար խանգարում էին շինարարության նախագծին, եւ հեղինակները առանց տատանվելու ազատվեցին դրանցից: Մետրոյին հարակից մայթին եւս արտաքին լուսավորությունը չի գործում: Անհայտ ջարդարարի ձեռքը փշրել է լապտերները:

Մայրաքաղաքի ցանկացած նրբանցք ու փողոց ձմեռվա այս ցուրտ օրերին վերածվում է մերկասառույցի, որը չշրջանցելը նույնն է, ինչ հաստատապես ոտքը կամ ծնոտը կոտրելու վտանգին ենթարկելը, ինչպես հիշատակված պատահարի ժամանակ: Պատկերացրեք մետրոյից դուրս եկած ուղեւորի վիճակը ուշ գիշերին:

Թաղապետարանները բողոքում են, թե նախարարություններն ու գերատեսչությունները իրենց զրկել են բազմաթիվ լիազորություններից, եւ իրենց միակ անելիքը աղբահանությունն ու սան-մաքրումն են մնացել: Բայց նույնիսկ իրենց գլխավոր դերակատարումը նրանք չափազանց վատ են իրականացնում: Երեւանի բոլոր 12 համայնքներում էլ սանմաքրման ծառայություններ կան, բայց ոչ քաղաքի կենտրոնում, ոչ էլ ետ ընկած հատվածներում նաեւ ձմռան ամիսներին, միայն նվազագույնն է իրականացվում, եւ քաղաքը նմանվում է անկարգ ու անխնամ տանտիրուհու: Ու ոչ միայն այս տեսանկյունից մետրոյի շրջակայքը տհաճ զգացողություններ է առաջացնում եւ տեղացու, եւ դրսից եկածների մեջ: Վերջին տարիներին Երեւանի համար հատկանշական դարձած քաղաքաշինական ու սպասարկման բիզնեսի բոլոր մեղանչումները խտացել են այստեղ: Ավ. Իսահակյան փողոցի գրեթե կեսը զավթել է նոր կառուցապատումը՝ բարձր պարիսպով առանձնացնելով շինհրապարակը անցորդներից ու փոխադրամիջոցներից: Իսկ ձգված հատվածի 2 կողերը անօրինական կայանատեղերի են վերածվել:

Բայց բոլոր մեղանչումների պսակը հենց Իսահակյան-Տերյան խաչմերուկում արդեն 7 ամիս անվրդով բազմած շարժական վագոն-վաճառակետն է: Մանր ու միջին բիզնեսով զբաղվողների համար Կենտրոն թաղամասի այս հատվածը ամենայուղալի պատառն է, որը հնարավորինս ու անհնարինը դեռ շարունակում են բզկտել: Ուսանողական անցուղարձի եռացող այս կետում համբուրգերներն ու նրբերշիկները ամենաարագն են յուրացվում: Ահա ինչու, չնայած 10 ամիս թաղապետարան ու քաղաքապետարան հասցեագրվող բողոքներին, վագոն վաճառակետը տեղից չի շարժվում: Այն տեղավորված է խաչմերուկի լուսացույցի դիմաց՝ փակելով նաեւ վարորդների տեսադաշտը: Վարորդների նվազագույն խախտումների հանդեպ այդքան «զգայուն» պետավտոտեսուչներին Աբովյան ու Իսահակյան փողոցների այս հատվածում տիրող սոդոմ-գոմորը ամենեւին չի անհանգստացնում:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ԼՈԲԲԻՆԳ

«Ցեղասպանության ճանաչման հանձնախումբը» պաշտոնապես գրանցվեց Մյունխենում

Գերմանիայի Մյունխեն քաղաքում գործող «Ցեղասպանության ճանաչման հանձնախումբը» հունվարի 13-ին պաշտոնապես գրանցվել է որպես հասարակական կազմակերպություն: «Հանձնախմբի ընդարձակ անվանումն արդեն իսկ ծրագիր է», հայտարարել է կազմակերպության նախագահ դոկտ. Թեսա Հոֆմանը:

Այդ առթիվ տարածած մամլո հաղորդագրության մեջ կազմակերպության հիմնադիրները մեկնաբանել են իրենց գործունեության նպատակները: «Թուրքիայի Հանրապետության կողմից պատմական իրողության ուրացումն ու ոճրագործության մասին լռությունը, հակառակ ժամանակի մեծ տարածության, չի խամրում հայոց ցեղասպանությունը վերապրող սերնդի ժառանգների տառապանքը: Այդ իսկ պատճառով ցեղասպանության ճանաչման պահանջը ոչ միայն կարեւոր ներդրում է հետագա ցեղասպանության, ոճրագործությունների դեմ պայքարի եւ կանխարգելման գործընթացում, այլեւ՝ հայ-թուրքական հարաբերությունների նորմալացման նախապայմանն է: Քանզի միայն թուրքական հասարակության եւ պետության՝ իր անցյալը վերանայելու եւ այդ գիտակցությունից ելնելով պատասխանատվություն ստանձնելու դեպքում հնարավոր կլինի փոխվստահություն եւ բարիդրացիական հարաբերություններ հաստատել: Իսկ Եվրոպա տանող ճանապարհին Թուրքիան չի կարող շրջանցել վերը նշվածը: Թուրքիայի որոշ քաղաքացիներ դա արդեն գիտակցել են: Մենք ցանկանում ենք ակտիվորեն աջակցել այս ժողովուրդների փոխըմբռնման գործընթացին, այդ իսկ պատճառով էլ ակնկալում ենք Գերմանիայի խորհրդարանի օժանդակությունը»:

ՀՅԴ-ն Վաշինգտոնից զբաղվում է Վրաստանի եւ վրացահայերի վիճակով

Վաշինգտոնի Հայ դատի հանձնախումբը վերջին երկու շաբաթների ընթացքում հանդիպումների շարք է ունեցել Սպիտակ տան եւ ԱՄՆ պետքարտուղարության պաշտոնյաների, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ում Վրաստանի դեսպան Լեւան Միքելաձեի հետ, ասվում է հանձնախմբի տարածած հաղորդագրությունում: «Երկիրը» տեղեկացնում է, որ Դաշնակցությունից պատվիրակությունը գլխավորել են ՀՅԴ բյուրոյի անդամ Կարո Արմենյանը եւ Ամերիկայի հայկական ազգային հանձնաժողովի (ANCA) Վաշինգտոնի գրասենյակի ղեկավար Արամ Համբարյանը: Հաղորդագրությունում չեն նշվում Սպիտակ տան եւ պետքարտուղարության պաշտոնյաների անունները: Շփումների ընթացքում, որոնք «անցել են դրական եւ կառուցողական մթնոլորտում», մտահոգություն է արտահայտվել հայաբնակ Ջավախքի, թբիլիսահայության եւ երկրի տարածքում բնակվող հայության խնդիրների առնչությամբ:

Հաղորդագրությունում ասվում է, որ հանդիպումների ժամանակացույցը համընկել է հունվարի 16-ի՝ Վրաստանի նոր նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլուն՝ Ջավախքի մի շարք կազմակերպությունների ուղղած նամակի հետ: Այդ նամակում, որը նախապես ուղղվել էր նաեւ Նինո Բուրջանաձեին, մասնավորապես շեշտվում էր Ջավախքին ինքնավարություն տալու անհրաժեշտությունը:

Վերաքննիչ դատարանը նույնպես մերժեց Երեւանի քաղաքապետի դեմ ԱԻՄ-ի հայցը

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի 27-ին Քաղաքացիական գործերով վերաքննիչ դատարանը՝ Տիգրան Սահակյանի նախագահությամբ, մերժեց «Ազգային ինքնորոշում» միավորման (ԱԻՄ) հայցը Երեւանի քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանի դեմ: Հիշեցնենք, որ նման որոշում էր կայացրել նաեւ մայրաքաղաքի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանը:

Մարդու իրավունքների պաշտպանության միջազգային օրը՝ դեկտեմբերի 10-ին, ԱԻՄ-ը ծրագրել էր Հանրապետության հրապարակում անցկացնել ցույց-հանրահավաք եւ նոյեմբերի 25-ին այդ մասին տեղեկացրել էր Երեւանի քաղաքապետին: Ըստ ԱԻՄ-ի, քաղաքապետարանը, դուրս գալով իր լիազորությունների շրջանակից, կայացրել էր ապօրինի որոշում, ցույցը թույլատրելով անցկացնել ոչ թե Հանրապետության հրապարակում, այլ Մատենադարանի մերձակայքում:

«Չնայած մենք դիմումում նշել էինք, որ ցույց-հանրահավաքը պետք է անցկացնենք Հանրապետության հրապարակի ոչ երթեւեկելի մասում, քաղաքապետարանը երթեւեկությունը չխաթարելու մտահոգությամբ մեզ առաջարկել էր կառավարությանը հասցեագրված ցույցն անցկացնել Մատենադարանի մերձակայքում», նշեց նախագահ Պարույր Հայրիկյանը:

Հայրիկյանի խոսքերով, ցույցի նպատակն էր արձանագրել, որ Հայաստանում մարդու իրավունքների հարցում կան բազմաթիվ խախտումներ, եւ «քանի որ հարցն առնչվում է մարդու իրավունքների պաշտպանությանը, ԱԻՄ-ը հետեւողական է լինելու եւ դիմելու է եվրոպական դատարան»:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տրլագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ատոմակայանը վերստին կդիմի սակագնի բարձրացման հայցով

Էլեկտրաէներգիայի սակագնի բարձրացումն անխուսափելի կդառնա

Հայկական ԱԷԿ-ի արտադրած էլեկտրաէներգիայի սակագինը ներկայիս 1 կվտ.ժ-ը 7,1 դրամի փոխարեն կդառնա 7,6 դրամ /ներառյալ ավելացված արժեքի հարկը/: ՀՀ բնական մենաշնորհների կարգավորման հանձնաժողովի երեկ կայացրած որոշմամբ վերոնշյալ միջինացված սակագինը կսկսի գործել մարտի 1-ից: Իսկ երկդրույք սակագնային համակարգի փոփոխությունների հետեւանքով սահմանված սակագները հետեւյալն են՝ առաքվող էլեկտրաէներգիայի դրույքը 3,667 դրամ/կվտ.ժ, իսկ հզորության ամսական վճարը 749 մլն դրամ: Այս որոշումը ընդունվեց միաձայն: Մինչդեռ ՀԱԷԿ-ի ղեկավարությունը չէր թաքցնում դժգոհությունը սակագնի նման աննշան փոփոխությունից:

Ատոմակայանի տնօրեն Գագիկ Մարկոսյանից տեղեկացանք, որ իրենց առաջարկը ենթադրում էր սակագնի բարձրացում մինչեւ 12,8 դրամ: Այդուհանդերձ նա հավաստիացրեց, որ ոչ մի աշխատանք չի կատարվի անվտանգության համակարգի հաշվին: Այս նպատակով ՀԱԷԿ-ն առաջարկել էր 1,7 մլրդ դրամ, բայց հանձնաժողովի որոշմամբ ստացել 250 մլն դրամ: «Այս սակագնով նույնիսկ վառելիքի հարցը չի լուծվում: Վեց ամիս հետո մենք նորից սակագինը բարձրացնելու հայտ ենք ներկայացնելու», նշեց ԱԷԿ-ի տնօրենը եւ հայտնեց, որ միջուկային վառելիքի մատակարար ընկերությունից նամակ է ստացվել դրա 20 տոկոսով թանկացնելու մասին:

Միջուկային վառելիքի հնարավոր թանկացման մասին խոսելով, հանձնաժողովի փոխնախագահ Նիկոլայ Գրիգորյանը նշեց, որ ՀԱԷԿ-ի ստացած նամակի հիման վրա չէին կարող սակագինը բարձրացնել եւ դրան հնարավոր կլիներ անդրադառնալ, երբ ներկայացվի կնքված պայմանագիրը: Հանձնաժողովի փոխնախագահը հայտնեց նաեւ, որ իրենց կողմից սակագնի բարձրացման արդյունքում ատոմակայանը կստանա ավելի քան 900 մլն դրամի հասույթ, իսկ անվտանգության ապահովման համար տարեկան մի քանի մլն դոլարի ֆինանսավորում է ստացվում արտերկրից:

Այն հարցին, թե ինչպիսի՞ փոփոխություն կկրի էլեկտրաէներգիայի սակագինը վերջնական սպառողի համար, Նիկոլայ Գրիգորյանը պատասխանեց, որ որեւէ փոփոխություն չի լինի, իսկ եթե ատոմակայանի հայտը բավարարվեր, ապա դա կհանգեցներ էլեկտրաէներգիայի սակագնի 2 դրամով թանկացման: Այսինքն, վստահաբար կարող ենք ասել, որ էլեկտրաէներգիայի սակագնի բարձրացումից ՀԱԷԿ-ի կողմից նոր հայտ ներկայացնելուց հետո չենք կարող խուսափել:

Երեկ բնական մենաշնորհների կարգավորման հանձնաժողովի նիստում քննարկվեց եւս մեկ հարց: «Հայէներգոյից» «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ընկերությանը վաճառվող էլեկտրաէներգիայի սակագինը հանձնաժողովի որոշմամբ 9 դրամի փոխարեն կլինի 9,21 դրամ, իսկ «Հայաստանի էլցանցերի» շահույթի մարժան կկազմի 1,5 ցենտ: Այս փոփոխության շնորհիվ որոշակի հասույթ կկուտակվի «Հայէներգոյում», որն էլ կփոխանցվի ԱԷԿ-ին: Հանձնաժողովի անդամների համերաշխ միաձայնությամբ ընդունված այս որոշումը նույնպես ուժի մեջ կմտնի մարտի 1-ից:

ԱՌԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Մասնավոր դպրոցները չեն կայանում

Հանրապետությունում այս պահին հաշվվում է 49 ոչ պետական դպրոց՝ Գյումրիում, Եղեգնաձորում, Արմավիրում, Նոր Հաճընում, 36-ը Երեւանում են: Ընդհանուր առմամբ, այդ բոլոր դպրոցներում սովորում է ընդամենը 4000 աշակերտ, որ 500 հզ. աշակերտ ունեցող երկրի համար խղճուկ թիվ է: Ամեն մի երկրում մասնավոր դպրոցները գիտակրթական առաջադեմ տեխնոլոգիաների ու մեթոդաբանության ներդրման առաջին տողանում են: Բավարար աշակերտներ հավաքած մասնավոր դպրոցները իրենք են կանխորոշում իրենց ճակատագիրը՝ կգոյատեւե՞ն, թե ոչ: Երեւանում 3 մասնավոր դպրոցներ կան, որոնք, թեեւ լիցենզիայի առկայությանը, չեն գործում: Այս դեպքում վճռորոշ գործոն է դառնում վարկանիշը: «Քվանտ», «Շիրակացի», «Ալմանախ» մասնավոր վարժարաններն այս իմաստով փայլուն արդյունքներ են ցուցաբերում, հակառակ ոչ պետական բուհերի, որոնցից ոչ մեկին առայժմ չի հաջողվել իրապես դառնալ պետական որեւէ բուհի մրցակիցը: Հանրապետական ու միջազգային մրցույթներում հաղթողների մեջ այդ դպրոցների սաների անուններն ավելի ու ավելի հաճախ են տրվում:

Սակայն հանրապետությունում մասնավոր դպրոցների դժվար կայացումն, այնուամենայնիվ, ամենից առաջ սոցիալական դրդապատճառներ ունի: Հանրակրթական դպրոցի նույնիսկ համեստ դրամահավաքներին չդիմացող ծնողներն առավել եւս չեն մտածում վճարովի, երբեմն շատ թանկ կրթարանների մասին:

Կ. Գ.

Բացվեց «Աշոտյան ավանդական բժշկության կենտրոնը»

«Ազգի» ընթերցողները հիշում են, որ հաճախ մեր թերթի էջերում ներկայացնում էինք ժողովրդական բժշկության մի շարք բաղադրատոմսեր, որոնք մեզ էր տրամադրում բժշկական գիտությունների թեկնածու Աշոտ Աշոտյանը: Եվ ահա, երեկ Պուշկինի 38 հասցեում իր դռները բացեց հայ միջնադարյան բժշկության անդրանիկ «Աշոտյան ավանդական բժշկության կենտրոնը»:

Կենտրոնի բացմանը հրավիրված էին բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, լրագրողներ եւ նաեւ կենտրոնում բուժված հիվանդներ: Ներկաներին շնորհակալական խոսք ասաց Մարաշի վնասվածքաբանության եւ օրթոպեդիայի հանրապետական գիտահետազոտական կենտրոնի վնասվածքաբան-ժողովրդական բժիշկ, բժշկական գիտությունների թեկնածու Աշոտ Աշոտյանը: 20 տարի շարունակ պրն Աշոտյանը զբաղվում է նաեւ ժողովրդական բժշկությամբ: Նրա «Աշոտյան ավանդական բժշկության կենտրոնը» իր երկու տասնյակ երիտասարդ ու խոստումնալից բժիշկ-մասնագետների հետ օրական ընդունում է 20-30 հիվանդի: «Ավանդական բժշկությամբ զբաղվող կենտրոն մինչ այժմ չկար, ասաց պրն Աշոտյանը, կան անհատներ, որոնք զբաղվում են բուսաբուժությամբ, անկախ իրենց մասնագիտությունից, իսկ որպես կենտրոն եւ լիցենզավորված «Աշոտյան» կենտրոնն առայժմ եզակի է Հայաստանում: Կենտրոնն ունի բազմաթիվ փոխհամաձայնության, փոխօգնության գիտական կապեր Կանադայի, ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի հետ»:

Կենտրոնում բուժման կուրս անցնելուց ու ապաքինվելուց հետո է հիվանդը վճարում բուժման վարձը: Իհարկե, կենտրոնի անձնակազմը հոգ է տանում նաեւ անապահով խավի բուժման ծախսերն՝ անվճար ծառայություններ մատուցելով: Կենտրոնն ավանդական բժշկությամբ այսօր բուժում է 20-ից ավելի հիվանդություններ, այդ թվում նաեւ՝ կանանց հասուն հիվանդություններ՝ արգանդի ուռուցք (միոմաներ), մաշկային հիվանդություններ: Կենտրոնը բուժում է նաեւ ներքին հիվանդություններ՝ երիկամային, աղեստամոքսային տրակտի, լյարդի եւ այլն: Ժողովրդական բժշկության մեթոդներով իրականացվող բուժման արդյունավետությունը կենտրոնում կազմում է 80-90 տոկոս:

Կենտրոնը երկար տարիներ ուսումնասիրել է Մատենադարանում պահվող ձեռագրերը եւ այսօր պայմանագիր ունի, որի շնորհիվ օգտվում են Ամիր Դովլաթ Ամասիացու, Ավիցենայի եւ միջնադարյան շատ բժշկապետերի թողած գրառումներից:

Երեկ կրկնակի տոն էր Աշոտ Աշոտյանի համար: Բացի կենտրոնի բացման առիթից, նրան շնորհավորում էին նաեւ իր անդրանիկ թոռան՝ Աշոտ Աշոտյանի լույս աշխարհ գալու կապակցությամբ: Իսկ այժմ մեր ընթերցողներին ենք ներկայացնում պրն Աշոտյանի խորհուրդներից, թե ինչպես մրսածությունը բուժել այս ամիսներին, տնային պայմաններում:

1. Քաջվարդ- 2 ճ. գ. բույսի չորացրած արմատները լցնել կես լիտր եռացրած ջրի մեջ, փաթաթած թրմել 1 ժամ, քամել եւ խմել քառորդ թեյի բաժակ, օրը 3 անգամ, ուտելուց առաջ:

2. Արյունածաղիկ, խնկածաղիկ, երիցուկ, ուրց: Հավասար քանակությամբ վերցնել բոլորից, խառնել, խառնուրդից 1 ճ. գ. 5 րոպե եփել 1 բաժակ ջրում, թրմել 2 ժամ, քամել եւ խմել կես թեյի բաժակ, օրը 4 անգամ, ուտելուց 1 ժամ հետո:

3. Սզնու կամ ալոճենու ծաղիկները, սրոհունդ, կատվախոտի արմատները, հավասար քանակությամբ խառնել, խառնուրդից 1 ճ. գ. եփել 1 թեյի բաժակ ջրում 5 րոպե, թրմել 4 ժամ, քամել եւ խմել կես թեյի բաժակ, օրը 4 անգամ, ուտելուց 30 րոպե առաջ:

4. Հազարատերեւ, եղեսպակ, կատվախոտի արմատներ, լոռասերմ: Հավասար քանակությամբ խառնել, խառնուրդներից 3 ճ. գ. լցնել կես լիտր եռացրած ջրի մեջ, եռացնել եւս 5 րոպե, թրմել 15 րոպե, քաղցրացնել եւ խմել որպես թեյ ուտելուց առաջ, օրը 2 անգամ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Քարահունջ. Աշխարհի 8-րդ հրաշալիքը

Ավելի քան 7,5 հազար տարի առաջ ներկայիս Հայաստանի տարածքում կառուցված, աշխարհում նմանակը չունեցող Քարահունջի աստղադիտարանը իրավամբ կարող է համարվել աշխարհի 8-րդ հրաշալիքը: Չէ որ նույնիսկ ամենահինը համարվող շումերական եւ եգիպտական քաղաքակրթությունները ծագել են «ընդամենը» 5-5,5 հազար տարի առաջ: Այսինքն, մեր՝ հայերիս նախնիներն առնվազն 2000 տարի նրանցից առաջ ունեցել են քաղաքակրթություն, որի մակարդակն աստղային հետազոտությունների էր ուղղված:

Առաջին հայացքից սենսացիա թվացող այս փաստի հայտնագործողն ու հեղինակն է հանրահայտ գիտնական, ակադեմիկոս Պարիս Հերունին, որի անունն անգամ թույլ չի տալիս որեւէ անվստահություն ենթադրել բերվող փաստերի շարքում: Ասենք ավելին՝ համաշխարհային անուն եւ հեղինակություն ունեցող բոլոր խոշոր աստղագետներն ու պատմաբանները գլուխ են խոնարհում ակադեմիկոս Հերունու փաստած ապացույցների առջեւ՝ առանց առարկությունների ընդունելով թե Քարահունջի աստղադիտարանի սենսացիոն տարիքը (7,5 հազար տարի) եւ թե այն փաստը, որ ամբողջ աշխարհում նմանը գոյություն չունի ու ամենահին պատմությունն ունեցող համանման պատմական հուշարձանները շատ ավելի «երիտասարդ» են Քարահունջից: Առնվազն 2 հազար տարով...

Քարահունջ բառը կազմված է քար եւ հունչ (հնչել) բաղադրիչներից, այսինքն՝ նշանակում է «հնչող, արձագանքող, խոսող» քարեր:

Քարահունջում համարակալել են 223 քար, դրանցից 84-ն ունեն անցքեր, որոնք ուղղված են հորիզոնի տարբեր կետերի, իսկ մի մասը՝ դեպի երկինք: Դեռ առաջին գիտարշավի ժամանակ (1994 թ.) հայտնաբերվել են զարմանալի աստղագիտական գործիքներ, անցքեր ունեցող առանձին քարեր կամ երկու-երեք քարից կազմված խմբեր, որոնք յուրահատուկ տելեսկոպներ են՝ աստղադիտակներ, որոնցով դիտել են Արեւը, Լուսինը, աստղերը՝ կրկնելով այն ուղին, որ հազարամյակներ առաջ անցել են մեր նախնիները: Նրանք մեծ ճշտությամբ կարողացել են որոշել լուսատուների դիրքերը եւ շարժումները:

Քարահունջի հզոր աստղադիտարանի առկայությունը վկայում է, որ այդ շրջանում արդեն գոյություն ունեցել են ոչ միայն հայկական գրեր, թվեր, ճշգրիտ գիտություններ, այլեւ կայուն պետականություն եւ կարգ ու կանոն: Այլ կերպ լինել չէր կարող. աստղագիտությամբ զբաղվելու համար այդ հետազոտությունները, չափումներն ամրագրելու համար պետք է գիր լիներ, թիվ լիներ, կազմակերպված պետություն, որ այդ նվաճումները պաշտպանված լինեին: Մեր նախնիները կարողացել են ոչ միայն շատ մեծ ճշգրտությամբ չափումներ կատարել, այլեւ կարեւոր հետազոտություններ անել:

Եվ այսպես, փաստում ենք՝ Քարահունջի աստղադիտարանը մի բացառիկ, աշխարհում նմանակը չունեցող պատմական եւ գիտական երեւույթ է: Սա անվիճելի է:

Եվ երեւի թե միայն Հայաստանում է հնարավոր այդքան անտարբերորեն վերաբերվել այն փաստին, որ մեր տարածքում նման պատմական եւ գիտական գերարժեք ունեցող հուշարձան գոյություն ունի: Ասում ենք անտարբերորեն, որովհետեւ մի պահ հանկարծ կարելի է պատկերացնել, թե ինչպես կվարվեին, ասենք, Ամերիկայում կամ Եվրոպայում նման հուշարձան հայտնաբերելու դեպքում: Կասկածից վեր է, թե ինչ բարձր մակարդակի զբոսաշրջության կենտրոն կդարձնեին: Կարող եք դուք էլ փորձել պատկերացնել...

Թե ինչպես 7500 թվականը դառնում է զանազան հուշանվերների շահագործման ամենաընդունված խորհրդանիշը...

Թե ինչպես են թերթերում եւ հեռուստատեսությամբ լուսաբանվում այս կամ այն խոշոր միջազգային գիտարշավների աշխատությունները Քարահունջ այցելության հետքերով...

Թե ինչպես են բոլոր տուրիստական ավանդական երթուղիները տանում դեպի Քարահունջ...

Դե ի՞նչ կա երեւակայելու: Հանրահայտ Սթոունհենջ տարեկան այցելում են ավելի քան 2 մլն զբոսաշրջիկներ ամբողջ աշխարհից: Իսկ այդ անգլիական հուշարձան-աստղադիտարանը Քարահունջից առնվազն 2,5-3 հազար տարով «երիտասարդ» է:

Հետաքրքրական է նաեւ այն փաստը, որ նման գիտական ներուժ ունեցող ազգն այսօր թերեւս չի դասվում աշխարհի զարգացած երկրների շարքին: Երեւի թե դա հայերիս գենետիկորեն է եկել՝ չկարողանալ մեզ ժառանգված արժեքներն օգտագործել սեփական երկրի, ժողովրդի բարգավաճման եւ զարգացման համար:

Ս. Մ.

Միլիոնից իրենց բաժինն են ուզում

Գիլլի լճի, նույնիսկ համամոլորակային առումով բուսական ու կենդանական հազվագյուտ տեսակների այս պաստարանի վերականգնման համար միջազգային դրամաշնորհային մի կազմակերպություն 1 մլն դոլար է հատկացրել: Սակայն արդեն քանի տարի այդ ծրագիրը չի հաջողվում իրականացնել շրջակա բնակավայրերում ապրող գյուղացիների համառության պատճառով: Ժամանակին զբաղեցրած եւ արդեն սեփականաշնորհած իրենց հողատարածքների համար գյուղացիները պատկառելի փոխհատուցումներ են ուզում: Չեն համաձայնում նաեւ կից տարածքներում հողամասեր փոխանակել: Ե՛վ արտասահմանցի փորձագետների, ե՛ւ բնապահպանության նախարարության հորդորներն ու շահագրգռվածությունը ավելի են սրում հայ գյուղացու բնածին կասկածամտությունը: Հաճախ արդեն կայացած համաձայնությունից ու ստորագրված փաստաթղթերից նա դարձյալ հետ է կանգնում:

Գիլլի լճի ճակատագիրը շարունակում է անորոշ մնալ:

Կ. Գ.

Իրավիճակ

«Օրենքով» գողն ազգություն չունի

Հաճախ լսում ենք «զակոննի գող» արտահայտությունը. նրանց մասին խոսակցություններ ու լեգենդներ: Նրանք շատ սովորական մահկանացուներ են, ինչպես մենք: Սակայն օրենքով գողերն ունեն իրենց հատուկ կանոնները, որոնցով էլ առաջնորդվում են:

Վերջերս, ինչպես գրել էինք երեկ, Երեւանում էին հավաքվել օրենքով գողերը, որոնց հուզում էին մեր երկրի իրավիճակը, ընթացիկ խնդիրները եւ այլն: Այդ հավաքին մասնակցել է նաեւ հարգված օրենքով գող Հասանը մեր տարածաշրջանից:

Օրեր առաջ ինձ հնարավորություն ընձեռվեց հանդիպելու գողական աշխարհի ներկայացուցիչներից մեկի հետ, զրուցեցի ու ստացա մի շարք հարցերի պատասխաններ, որոնք էլ ներկայացնում եմ մեր թերթի ընթերցողներին: Ըստ մեր պայմանավորվածության, զրուցակցիս անունը չեմ նշում:

-Ի՞նչ ասել է օրենքով գող, այդ ավանդույթը կա՞, շարունակվո՞ւմ է:

- Կա եւ շարունակվում է: Թագադրված գողերին գողական աշխարհում ասում են «Քերոբ» (տասվաքեր անվանում), իսկ փողով գող ճանաչվածներին (50-100 հազար ԱՄՆ դոլար) հեգնանքով անվանում են «Ապելսին»:

- Ի՞նչ տարբերություն կա հին ու նոր օրենքով գողերի միջեւ:

- Մինչեւ 50-60-ական թթ. օրենքով գողերը նախ պիոներ, կոմերիտական, կոմունիստ չպիտի լինեին: Ամուսնացած չպիտի լինեին, սեփականություն չպիտի ունենային, բանակում չպիտի ծառայեին, որ կարողանային ճանաչվել գող...

- Ի՞նչ ասել է ճանաչվել գող:

- 4-5 անձ, իհարկե, արդեն թագադրված գողեր, հավաքվում են, ներկայացնում նոր անձին՝ թեկնածուին: Եթե նա բոլորի «դաբրոն» ստանում է, ճանաչվում է գող: Շատ ժամանակ, համարյա բոլոր դեպքերում այդ ճանաչումը տեղի է ունենում գաղութում:

- Հանցագործության տեսակը կարեւո՞ր է գող ճանաչվելու համար:

- Եթե անձն ապրում է գողական աշխարհի օրենքներով, ապա հանցագործության տեսակը կապ չունի: Օրինակ՝ կա գրպանահատ, որին «Կոնդի Ջբո» են ասում՝ Աշոտը, որն արդեն 75 տարեկան է ու ճանաչված է որպես գող:

- Ո՞րն է գողական օրենքների ամենակարեւոր կետը:

- Ամենակարեւորը, որ իրավապահների, ոստիկանների հետ ոչ մի կապ ու առնչություն չունենա, ոչ մի տող չգրի ու չստորագրի... Գողն իրավունք չունի անգամ համաներման դիմում գրելու ու դիմելու: Իրեն հասկացրած «սռոկը» պիտի լրիվ նստի:

- Ինչպիսի՞ն է գողերի միջավայրը, ո՞ւմ հետ են շփվում, ումի՞ց վտանգ կա եւ այլն...

- Ինչպես ամեն մի բնական միջավայր, այնպես էլ մարդկայինը, չի կարող գոյատեւել իր ուրույն բաղադրիչներով՝ լավ ու վատ: Հիշենք այն ժամանակները, երբ Վանո Սիրադեղյանը ՆԳ նախարար դարձավ, ներքին կարգով Երեւան քաղաքի բոլոր գողերի ու աչքի ընկնող «աֆտարիտետների» վրա «գործ սարքեց» ու ձերբակալեց: Այդ ընթացքում ով հասցրեց, Հայաստանից փախավ: Ու չանցած 1-2 ամիս, այդ երեւույթն իր բացասական ազդեցությունն ունեցավ. հանցագործությունների որոշ տեսակներ՝ խուլիգանություններ, կռիվներ, մարդասպանություններ (ոչ քաղաքական) զգալի բարձրացրին, աճեցին ու շարունակվում են մինչ օրս:

- Ըստ ձեզ, այս բոլորի ելքը եւ լուծման ուղիները որո՞նք են:

- Ժամանակ է պետք: Արհեստական ներմուծումը նույնքան վտանգավոր է, ինչքան արհեստական արտաքսումը: Ինչպես քաղաքական ու իշխանական դաշտն է լճանում, այնպես էլ այսօր գողական աշխարհն է Հայաստանում այդ վիճակում հայտնվել: «Քցողների» հովանավորների 99 տոկոսը կամ պատգամավոր է, կամ ուժային կառույցների պաշտոնյաներ՝ զինված ուժերի գեներալներ եւ այլք...

- Հայաստանում բիզնեսային անցուդարձին մասնակցություն ունե՞ք:

- Հայաստանում բիզնեսն այնքան քաղաքականացված է, որ գողական աշխարհը հարցերի կարգավորմանը շատ քիչ է կարողանում միջամտել: Օրինակ, գիտեք, որ բոլոր ընտրությունների նախաշեմին գողական աշխարհի շատ ներկայացուցիչներ ժամանում են Հայաստան, աջակցում են ընտրություններին, այսպես կոչված «ում կարողանում են կապել» թեկնածուի օգտին: Նույնը կատարվում է նաեւ նախագահական ընտրությունների ժամանակ: Ուզո՞ւմ եք օրինակ բերեմ. ավազակային հարձակման, ռեկետի համար դատապարտվածը դեռ լրիվ «սռոկը» (պատժաժամկետը) չավարտած, բաց է թողնվում, որ ձայներ հավաքի: Իսկ հետո այդ անձին, որպես շնորհակալություն, նշանակում են սպորտկոմիտեում բարձր պաշտոնի... Եվ այսպես շարունակ:

- Այլ երկրների գողերի հետ կապերը շարունակվո՞ւմ են:

- Անկախ ներկա իրավիճակից, գողերն իրենց մտերմական կապերը շարունակում են որ երկրում էլ լինեն, նրանք ազգություն չունեն: Բոլորիս քաջ հայտնի Յապոնչիկն ունի Հայաստանի քաղաքացիություն (այժմ ԱՄՆ-ի բանտում նստած է), վերջին 7-8 տարիների ընթացքում նրան ամառանոց են նվիրել Աշտարակում... Օրենքով գողերն ընդունելի են բոլոր երկրներում հավասարապես: Օրինակ՝ Սվո Ռաֆի թաղման արարողությանը մասնակցում էին ողջ աշխարհից (մոտ 400 հոգի) օրենքով գողեր: Անգամ Բաքվից 4 հոգի կար, այն էլ այդ լարված օրերին:

- Այժմ միջազգային չափանիշի գողեր ունե՞ք:

- Միջազգային չափանիշներին համարժեք, ինչպիսին Սվո Ռաֆն էր, նրանից հետո չկա փոխարինող:

- Ինչպե՞ս է հաջողվում, որ գողերն ավելի լավ կարգ ու կանոն են կարողանում հաստատել, քան պետական իշխանավորները:

- Որովհետեւ գողերն իրենց ապրած կյանքի ու փորձի շնորհիվ հետեւողականությամբ կարողանում են կողմնորոշվել, թե ինչպես եւ ում միջոցով հարցերը լուծեն, իսկ ներկայիս այսպես կոչված նորելուկ քաղաքական գործիչները, իշխանավորները, հարմար ժամանակին հայտնվել են հարմար ու տաքուկ տեղում՝ քաջ Նազարի պես: Այժմյան իշխանավոր փողատերերի 80 տոկոսը վերջում հայտնվելու է այն կարգավիճակում, ինչից որ սկսել է:

- Այս ամենի վերջը ե՞րբ է, ըստ ձեզ:

- Երբ երկրում քաղաքական դաշտը կձեւավորվի արդար ընտրություններով: Այսինքն՝ կդառնա արդար երկիր: Հենց այդ ժամանակ էլ անարդար ճանապարհով հարստացածների հարցերը կլուծվեն: Մեր երկրի համար թեթեւ իշխանափոխությունն ավելի վտանգավոր է, քան արմատականը, ասել կուզեմ՝ հեղաշրջումը: Եվ այս վիճակից դուրս գալու ելքը միայն արմատական իշխանափոխությունն է:

ԼՂՀ-ի հարցի լուծման շուրջ ահա թե ինչ պարզաբանում տվեց զրուցակիցս:

- Պարզապես ժողովրդին լարված պահելու ձեւ է, ժամանակ շահելու, թե չէ՝ վաղուց համաձայնության կգային: Իսկ ինչ վերաբերում է Ռոբերտ Քոչարյանին, ապա նրան բերեցին, որ հենց ինքը՝ ղարաբաղցին արդարացի լուծի Ղարաբաղի հարցը... Այդպես է ասել նաեւ Վազգեն Սարգսյանը: Մեր անկախության ճանապարհն ամբողջությամբ շախմատային խաղ է: Խաղատախտակին հայտնված մեկ այս, մեկ այն թագավորների համար իրավունքների ու իշխանության կռիվ է, ուրիշ ոչինչ: Երբ հետ ենք նայում՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Վազգեն Սարգսյանին բերեց, որպեսզի ճնշի Վանո Սիրադեղյանի ինքնիշխանությունը (որն այդ ժամանակ դարձել էր անկառավարելի): Սկզբում Վազգենը Վանոյին կարողացավ զսպել: Հետագայում նրանք մտերմացան ու դարձան մի թիմ՝ մենակ թողնելով Լեւոնին: Վերջինս էլ իրեն որպես օգնող ուժ բերեց Ռոբերտին Ղարաբաղից: Ռոբը ոմանց համարեց «ուժային կամակոր նախարարներ» ու իր ձեռքը սկսեց վերցնել իշխանությունը՝ իրավիճակի տերը դառնալով: Լեւոնին չհաջողվեց Ռոբերտին ճնշել, ու հենց այդ պահին էլ հասունացավ կամ-կամը: Եվ այսպես, այսօր ունենք այն, ինչ ունենք: Քաղաքական դաշտն այսօր դարձել է փողոցային պարզաբանում (ռազբորկա)՝ մեկը մեկի վրա տղա է բերում... ԼՂՀ-ի հարցը կլուծվի գերտերությունների որոշմամբ, իսկ ներքին խնդիրները հենց մենք պիտի լուծենք:

- Վրաստանի իշխանափոխությունն ինչպե՞ս եք գնահատում:

- Դրական: Հավատում եմ, որ այդ երկրում ռադիկալ փոփոխություններ կլինեն, եւ երկիրը կծաղկի, եթե մի փոքր թափ ունենան:

- Այսօր էլ Հայաստանից շատերը մեկնում են, ինչո՞ւ...

- Հայը Հայաստանից, իր հող ու ջրից փախչում է միայն նրա համար, որ այս երկիրը դարձել է անարդարությունների անկանխատեսելի մի սատանայական շրջան, որից դուրս գալու միակ ելքը փախչելն է...

- Ի՞նչ տարբերություն կա Կովկասի եւ Ռուսաստանի օրենքով գողերի միջեւ:

- Կովկասցի օրենքով գողերի նկարագիրը ժարգոնով խոսելու, շարժ ու ձեւի մեջ է, ինքնազարգացմամբ չեն զբաղվում: Իսկ ռուսական գողական աշխարհում մեծ մասամբ կիրթ պահվածք ու ճիշտ վարվելաձեւ ունեն, փողկապով, օսլայած վերնաշապիկով, մոդայիկ հագնված: Շատ ժամանակ դժվարանում ես տարբերել, թե ով ով է:

- Ի՞նչ տարբերություն կա գողի եւ «աֆտարիտետի» (թաղային հեղինակություն) միջեւ:

- Այդ երկուսի տարբերությունը հստակ կանոնակարգված է: Այն թաղամասում, որտեղ «աֆտարիտետը» հարգված է, մյուս թաղում նա ընդունված չէ: Մեկը մեկին ընդունում են (գողը եւ «աֆտարիտետը»), բայց օտար տեղում «աֆտարիտետը» հեղինակություն չունի, իսկ օրենքով գողը, եթե իմացան, մազին չեն կպչում:

- Կարո՞ղ եք նշել Երեւանում մի քանի օրենքով գողերի:

- Բորիսը, Սամիկը, Ռաֆոն, Իչոն, Արթուրիկը, Վզգոն, Հարութիկը, Անդրիկը, Սպիտակի Դավոն կամ Ադունիկ ժոշիկ Դավոն...

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Համագործակցում են տարածաշրջանի սպառողների շահերի պաշտպանության միությունները

Սկիզբը՝ էջ 1

Օրենքի տառ ու պահանջ չի դառնում նաեւ վտանգավոր սննդատեսակների ոչնչացման կարգը, չնայած դրա ակնհայտ անհրաժեշտությանը: Պարզ է, որ այն բախվելու է գործարարների շահերին (որոնք խորհրդարանում պատկառելի քանակի աթոռներ են զբաղեցնում), որոնք սեփական ժողովրդի առողջության զոհաբերմամբ շարունակում են գրպանները տռզացնել: Եվ եթե բացահայտորեն չեն խոչընդոտում, ապա որեւէ նախաձեռնություն էլ չեն ցուցաբերում խնդիրը օրենսդրական հիմքի վրա դնելու համար:

Հետեւելով հասարակական կազմակերպության օրինակին, առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարության տեսչությունը եւս նույն ժամանակում ձեռնարկել է սեփական ուսումնասիրությունները: Սակայն հայտնաբերված կասկածելի ապրանքի բաղադրությունն էլ ոչ ստուգելու, ոչ էլ վաճառքն արգելելու միջոցառումներ չեն իրականացվում:

Հատկապես անհայտ ծագման սննդամթերքը զանգվածաբար ու անարգել մտնում է Հայաստան տարածաշրջանի սահմանամերձ շուկաներից՝ Բագրատաշենի, Կրասնի Մոստ: Նույն հիմնախնդիրները առկա են եւ հարեւան 2 երկրներում: Անկախ քաղաքական տարակարծություններից, այնուամենայնիվ, Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի սպառողական միությունները որոշել են սննդի անվտանգության խնդիրը լուծելու համատեղ ծրագիր իրականացնել: Երեքն էլ համակարծիք են, որ շուտափույթ պետք է մշակել սահմանամերձ վաճառակետերից առանց սերտիֆիկացման, անհայտ ծագման սննդի մուտքը իրենց երկրներ արգելելու հատուկ կարգ եւ ներկայացնել պետական կառույցներին: Հիշեցնենք, որ մաքսակետերում ընդունված մեխանիզմով, ամեն ոք սահմանային շուկայից կարող է առանց սերտիֆիկատ ներկայացնելու երկիր մտցնել մինչեւ 50 կգ քաշի եւ մինչեւ 500 դոլար արժողության ցանկացած մթերք: Այս ճանապարհով Հայաստան ներկրվող մթերքի գործուն արահետներից մեկը Թբիլիսի-Երեւան գնացքն է: Առաջին քայլը կլինի համատեղ մոնիտորինգը:

Ի դեպ, վերջին շրջանում Հայաստանի շուկաներում կեղծված մթերքների տեսականու մեջ քաղցրավենիքի հետ սկսել է մրցակցել սեւ խավիարը: Վերջերս ռուսական հեռուստաալիքներից մեկը կեղծված սեւ խավիարի թեմային մի ողջ հաղորդում էր նվիրել: Պարզվում է, որ Հյուսիսային Կովկասի երկրներում «բիզնեսի» այս նոր ձեւը սկսել է լայնորեն տարածվել: Եվ նույնիսկ արդեն ստեղծվել է արտադրությունների մեծ ու ամուր ցանց: Կեղծված խավիարը լայնորեն մտնում է նաեւ Ռուսաստանի մայրաքաղաք: Խավիարի տուփերի մակնշումն ու փաթեթավորումը աննշմար կեղծելու վարպետություն սույն գործարարները դեռ ձեռք չեն բերել, եւ հենց դա էլ պատճառ էր դարձել, որ ռուս սպառողները տագնապի ահազանգ հնչեցնեն: Այս իմաստով մեր հայ սպառողներն ավելի պասիվ են: Շատ դեպքերում նրանց հետ է կանգնեցնում օրենքների չիմացությունը: Թեեւ այս ասպարեզում օրենքների կիրառումը նույնպես ակտիվ չէ, սակայն իր իրավունքների իմացությամբ զինված սպառողի համառությունը շատ բան կարող է փոխել: Իհարկե, եթե գիտակցության նորմ ու պահանջ դառնա:

Սպառողների շահերի պաշտպանության միությունը հրատարակել է «ՀՀ սպառողների շահերի պաշտպանության օրենք» գրքույկը, որը հակառակ «Պաշտոնական տեղեկագրի» միջոցով հանրությանը հասցեագրված օրենքների (որոնք խիստ բարձր գների պատճառով այդպես էլ անմատչելի են մնում), սպառողներին տրամադրվում են անվճար: Օրենքի հոդվածները կից մեկնաբանություններ ունեն, այնպես որ մեր քաղաքացիները իրենց հուզող, անպատասխան շատ հարցերի լուծումներ կարող են գտնել: Յուրաքանչյուր մեկնարկի հասունացման համար ժամանակ է պետք, մեր գնորդներն արդեն բավականին գիտակ են սպառողական շուկայի խարդավանքներին, եւ քանի դեռ պետությունը գործնական որեւէ քայլ չի ձեռնարկում, իրենք են փրկելու իրենց:

Հայաստանի շուկաներում հայտնաբերված կեղծված ապրանքների ցանկ

Աղյուսակ ԺԱ N1 — հունվար 2004թ.

հ/հ	Ապրանքի անվանումը	Չափման միավորը	Փաթեթավորումը		Արտադրող ձեռնարկությունը	Ծագման երկիրը	Նշումներ
			Տեսակը	Քաշը			
1	Հնդկացորեն	հատ	պոլիէթ. փաթեթ	200 գր	նշված չէ	նշված չէ	
2	Արախիս շաքարով	հատ	պոլիէթ. փաթեթ	նշված չէ	նշված չէ	նշված չէ	
3	Դրաժե «Samiry»	հատ	թղթյա փաթ.	30 գր	նշված չէ	նշված չէ	
4	Շոկ. սալիկ "Путешествие"	հատ	թղթյա փաթ.	55 գր	ОАО "Россия"	Ռուսաստան	համի տարբերութ.
5	Ձկան պահածո "Շպրոտներ"	հատ	մետաղ. տուփ	160 գր	ООО "Мелисилс"	Լատվիա	համի տարբերութ., չորացած
6	Վերմիշել	հատ	պոլիէթ.փաթեթ	300 գր	նշված չէ	նշված չէ	
7	Աղի ձողիկներ	հատ	պոլիէթ.փաթեթ	50 գր	նշված չէ	նշված չէ	
8	Խավիար սեւ հատիկավոր	հատ	ապակե տարա	100 գր		Ռուսաստան	համի տարբերութ.
9	Շոկոլադի պրյանիկներ	հատ	պոլիէթ.փաթեթ	100 գր	նշված չէ	նշված չէ	
10	Կոնֆետ մոմպասներ	հատ	պոլիէթ.փաթեթ	100 գր	նշված չէ	նշված չէ	

Հայաստանի շուկաներում հայտնաբերված ժամկետանց ապրանքների ցանկ

Աղյուսակ ԺԱ N1 — հունվար 2004թ.

հ/հ	Ապրանքի անվանումը	Չափման միավորը	Փաթեթավորումը		Արտադրող ձեռնարկությունը	Ծագման երկիրը	Պահպանման ժամկետը	Նշումներ
			Տեսակը	Քաշը				
1	Շոկոլադի կոնֆետ «inder»	հատ	թղթյա տուփ	50 գր	FERRERO S.p.A.	Իտալիա	05.11.03 թ.	առանց փոփոխ.
2	Շոկոլադի կոնֆետ «POLI»	հատ	թղթյա փաթեթ	11 գր	TURK MALI	Թուրքիա	06.03 թ.	տեսքի եւ համի փոփոխ.
3	Զեֆիր շոկոլադով	հատ	թղթյա տուփ	200 գր	ООО "Ударница"	Ռուսաստան	19.11.03 թ.	առանց փոփոխ.
4	Շոկոլադի սալիկ «Shock»	հատ	ալյում. թաղանթ	60 գր	Elvan GIDA SAN	Թուրքիա	09.03 թ.	
5	Քաղցր ձողիկներ «MisterDuk»	հատ	թղթյա տուփ	80 գր	"TMT" ՍՊԸ	Հայաստան	10.12.03 թ.	առանց փոփոխ.
6	Շոկոլադի կոնֆետ "GOFRESH"	հատ	ալյում.թաղանթ	20 գր	GIDA SAN VE TIC Ltd	Թուրքիա	11.03 թ.	առանց փոփոխ.
7	Չիպսեր կետչուպով "Ruffles"	հատ	ալյում. թիթեղ	20գր	Fritolay Gida Sanayi	Թուրքիա	08.03 թ.	փչված փաթեթ
8	Շոկոլադի կրեմ «NUTKAO»	հատ	ապակե տարա	200 գր	Canave di Covofie	Իտալիա	մինչեւ 20.09.03 թ.	առանց փոփոխ.
9	Հալվա «Kaysan»	հատ	ալյում. թաղանթ	80 գր	Kaysan Gida Sanayi	Թուրքիա	մինչեւ 12.03 թ.	առանց փոփոխ.
10	Չոր դրոժ «Pakmaya»	հատ	ալյում. թաղանթ	100 գր	Pak Gida Uretim ve Pazarlama	Թուրքիա	02.03 թ.	

Միջազգային

ԱՄՆ-ում Թուրքիայի վարչապետը խոստանում է դասագրքերից հանել Ցեղասպանությանն առնչվող նյութերը

«Ազգը» նախորդ համարում, անդրադառնալով Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի Մ. Նահանգներում շարունակվող այցին, տեղեկացրել էր, որ դրա ծրագիրը չափազանց հագեցած է: Չնայած ծրագրի հագեցվածությանը, ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը մեր թերթին տված հարցազրույցում նախ կարեւորել էր հայ-թուրքական հարաբերություններում ԱՄՆ-ի դերը, ապա եւ չէր բացառել, որ Էրդողանի հանդիպումներում կքննարկվեն այդ հարաբերություններին առնչվող խնդիրներ:

Հայ-թուրքական հարաբերություններին է առնչվում նաեւ Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը: Ահա Նյու Յորքում «Թուրքական տանը» մինչ ԱՄՆ-ի ղեկավարների հետ հանդիպումը, վարչապետ Էրդողանը շոշափել է Հայոց ցեղասպանության հարցը: «Անատոլու» գործակալության տվյալներով Էրդողանը ելույթ է ունեցել Նյու Յորքի թուրքերի առջեւ եւ պատասխանել է ներկաների հարցերին:

«ԱՄՆ-ում սովորող թուրք ուսանողները հաճախ են բախվում Հայոց ցեղասպանությանն առնչվող խնդիրներին, ի՞նչ կարծիքի եք» հարցին Էրդողանը պատասխանել է. «Մենք այդ հարցում պաշտպանողական քաղաքականություն վարելու մասին չենք մտածում: Ոչ էլ մտադիր ենք նախահարձակ լինել: Ես չեմ ուզում անընդհատ նման կարգի հարցերին պատասխանել: Պատմությանը հայտնի են նաեւ հայերի արածները: Եթե հզոր լինենք, այդպիսի ոտնձգումներն ինքնըստինքյան կվերանան»:

Էրդողանի վերոհիշյալ ելույթին հունվարի 27-ի առավոտյան անդրադարձավ նաեւ թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը, որի էկրանից նա մասնավորապես ասաց, որ պատմության մեջ բազմաթիվ տխուր դեպքեր են եղել, թուրքերը հայերին են կոտորել, հայերն էլ՝ թուրքերին, պատմական իրողությունները պետք է պատմության մեջ մնան, այլապես կանդրադառնանք անցյալի դերին եւ չենք կարող ապագայով առաջնորդվել: Վերջում Էրդողանն ավելացրեց. «Ցեղասպանության վերաբերյալ բոլոր նյութերը դպրոցական դասագրքերից հանելու ենք»:

Նկատի ունենալով ակնարկվող նյութերի բովանդակությունը, որոնց հիմքում դրվում են թուրքերի նկատմամբ հայերի իրագործած այսպես կոչված եղեռնը, դրանք դպրոցական դասագրքերից հանելու Էրդողանի պատրաստակամությունը կարելի է միանգամայն դրական տեղաշարժ համարել:

Ինչ վերաբերում է հայ-թուրքական հարաբերություններին, ապա նախագահ Բուշն Էրդողանին այսօր է ընդունելու, որին հետեւելու են ամերիկյան եւ թուրքական պատվիրակությունների բանակցությունները: Սպիտակ տանը կայանալիք ընդունելությունը ենթադրվում է, որ կտեւի 20 րոպե: Այսպիսի կարճ ժամանակահատվածում ԱՄՆ-ի նախագահը հազիվ թե ժամանակ հատկացնի հայ-թուրքական հարաբերություններին: Սակայն դա չի ենթադրում, որ պատվիրակությունների հանդիպմանը կողմերը ժամանակ չհատկացնեն:

Համենայն դեպս, «Ֆայնենշլ թայմսը» Դեյվիդ Ֆիլիպսի ստորագրությամբ, լուսաբանելով Էրդողանի Մ. Նահանգներում շարունակվող այցը, նախագահ Բուշի հետ նրա հանդիպման մասին որոշակի կանխատեսումներ է անում: Ֆիլիպսի կարծիքով, նախագահ Բուշը վարչապետ Էրդողանին կփորձի հասկացնել, որ «Թուրքիայի շահերը պահանջում են հեռու մնալ Կիպրոսի թուրքական հատվածի ղեկավար Ռաուֆ Դենքթաշից», միաժամանակ Իրաքի տարածքային ամբողջականության, ինչպես նաեւ «PKK-ի զինաթափման հարցերում կընդառաջի Թուրքիայի պահանջները»:

Հարցը, սակայն, ըստ Ֆիլիպսի, թուրքական պահանջների ընդառաջումը չէ, այլ փոխարենն Անդրկովկասի կայունությանը նպաստելու եւ, Հայաստանի առջեւ բացելով իր սահմանները, սահմանային առեւտրի զարգացմանը նպաստելու առումներով Թուրքիային պահանջ ներկայացնելու պատրաստակամությունը: Օգտվելով առիթից նշենք, որ Դեյվիդ Ֆիլիպսը ոչ թե շարքային հեղինակ է, այլ ԱՄՆ պետքարտուղարության խորհրդական: Ուրեմն, նրա կանխատեսումները չեն կարող անհիմն լինել:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ԱՄՆ վարչակազմը կվերանայի իրաքյան զենքին առնչվող հետախուզական տվյալները

ԱՄՆ ղեկավարությունը մտադիր է վերանայել Իրաքի զանգվածային ոչնչացման զենքի վերաբերյալ անցյալում ստացված հետախուզական տվյալները, որոնք հակաիրաքյան պատերազմ սկսելու պատրվակ էին դարձել: Այդ մասին երեկ Դավոսում հայտարարել է Սպիտակ տան մամլո քարտուղար Սքոթ Մաքլելանը:

Նրա խոսքերով, պատերազմից առաջ ստացված հետախուզական տվյալները պետք է համեմատվեն Սադդամ Հուսեյնի տապալումից հետո իրաքյան արգելված զենքի որոնումներով զբաղված մասնագետների հետեւությունների հետ: BBC-ի թղթակիցը նշում է, որ Մաքլելանը հրաժարվել է պատասխանել լրագրողների այն հարցին, թե ԱՄՆ վարչակազմը վստա՞հ է արդյոք, որ Իրաքում, այնուամենայնիվ, զանգվածային ոչնչացման զենք կհայտնաբերվի: Մամլո քարտուղարի խոսքերով, Իրաքում զենքի փորձագետների աշխատանքը շարունակվում է, եւ ԱՄՆ-ն անհրաժեշտ է համարում ավարտել այն, որպեսզի ստանա «առավելագույնս հստակ պատկերացում» եւ «իմանա ճշմարտությունը»:

Անցյալ շաբաթ ԱՄՆ-ում հրաժարական էր տվել զենքի տեսուչների ամերիկյան խմբի ղեկավար Դեյվիդ Քեյը, որը գլխավորում էր Իրաքում զանգվածային ոչնչացման զենքի որոնման աշխատանքները: Քեյի խոսքերով, ինքը չի հավատում, թե պատերազմի նախօրեին Իրաքը քիմիական կամ կենսաբանական զենք ուներ:

Դեմոկրատական կուսակցությունից ԱՄՆ նախագահության թեկնածու Ջոն Քերին վարչակազմին մեղադրել է ամերիկացիներին մոլորության մեջ գցելու համար: Սենատի դեմոկրատ փոքրամասնության ղեկավար Թոմ Դեշլն իր հերթին պահանջել է անցկացնել Իրաքի պատերազմի նախապատրաստմանն ուղղված Սպիտակ տան գործողությունների լիակատար քննություն:

Իսրայելը մերժել է «Համասի» 10-ամյա զինադադարի առաջարկը

Իսրայելի հետ 10-ամյա զինադադար կնքելու պաղեստինյան «Համաս» արմատական խմբավորման ներկայացուցիչ Աբդել Ազիզ ար Ռանտիսիի առաջարկությունն անընդունելի է հրեական պետության համար: Այդ մասին Ռոյթեր գործակալության թղթակցին հայտարարել է Իսրայելի կառավարության մամլո քարտուղար Ավի Պազները: Նրա խոսքերով, «ահաբեկչական կազմակերպությունը չի կարող զինադադարի պայմաններ առաջ քաշել. դա պարզապես անհեթեթ է»:

Պազներն ավելացրել է, թե բանակցություններ սկսելու «Համասի» բոլոր փորձերը լոկ խուսանավումներ են, մինչդեռ այդ կազմակերպությունը շարունակում է Իսրայելի դեմ ուղղված ահաբեկչությունների նախապատրաստումը:

Աբդել Ազիզ ար Ռանտիսի առաջարկության պայմանների վերաբերյալ նյութ հրապարակվեց «Ազգի» երեկվա համարում: Նա մասնավորապես առաջարկել էր 10-ամյա զինադադար կնքել Իսրայելի հետ, եթե վերջինս համաձայնի զորքերը հետ քաշել մինչեւ 1967 թ. եղած սահմանները: Ար Ռանտիսի խոսքերով, Իսրայելը «պարտավոր է վերադարձնել Հորդանանի արեւմտյան ափին գտնվող տարածքները, ներառյալ Երուսաղեմը, ինչպես նաեւ Գազայի հատվածը, եւ ապահովել պաղեստինյան պետության կազմավորման հնարավորություն»:

Միաժամանակ «Համասի» ներկայացուցիչը ընդգծել է, որ տվյալ առաջարկությունը վերջ չի դնի մերձավորարեւելյան հակամարտությանը եւ չի նշանակում, թե «Համասը» պաշտոնապես ճանաչում է Իսրայելի պետությանը:

Պ. Ռ.

ԱՄՆ-ում սառնամանիքից 35 մարդ է զոհվել

ԱՄՆ մի շարք շրջաններում հասցված ցուրտ եղանակի հետեւանքով առնվազն 35 մարդ է զոհվել, մեծ մասը՝ ճանապարհատրանսպորտային պատահարներից: Ամերիկյան իշխանությունների ներկայացուցիչները հայտարարել են, որ վատ եղանակը, սառնամանիքը, աննախադեպ ձյունատեղումները եւ մերկասառույցը ընդգրկել են երկրի ընդարձակ տարածքներ՝ Մասաչուսեթսից մինչեւ Ջորջիայի նահանգ: Մի շարք նահանգների դպրոցներում հարկ է եղել ընդհատել պարապմունքները, հաղորդում է Ինտերֆաքս գործակալությունը: Դասերն ընդհատված են մասնավորապես Նեբրասկայում, Միսուրիում, Հյուսիսային եւ Հարավային Կարոլինայում եւ այլուր: Վերջին երկու նահանգներում, ինչպես նաեւ Վիրջինիայում երեկ չէին գործում մասնավոր ձեռնարկությունները եւ պետական հիմնարկները:

Վիճակը հատկապես ծանր է Հյուսիսային Կարոլինայում: Նահանգապետը հայտարարել է արտակարգ դրություն եւ վատ եղանակի հետեւանքների վերացման նպատակով ներգրավել է ազգային գվարդիայի մոտ 1000 մարտիկների:

Շատ քաղաքներում չեղյալ են հայտարարվել կամ հետաձգվել են հարյուրավոր չվերթեր: Միայն «Դելտա էյրլայնզ» ավիաընկերությունն Ատլանտայում չեղյալ է հայտարարել 300 չվերթ: Դուլուտա բնակավայրում (Մինեսոտայի նահանգ) ռեկորդային մակարդակի տեղումներ են եղել. ձնաբքից հետո ձյան շերտի հաստությունը կազմել է 60 սմ:

Մայրաքաղաք Վաշինգտոնում եւս արտակարգ դրություն է հայտարարված: Քաղաքի դպրոցների մեծ մասը փակ է: Մայրուղիներով երթեւեկը դժվարացել է: Միաժամանակ հաղորդվում է, որ ձյան տեղումները չեն կազմալուծել մայրաքաղաքի հասարակական տրանսպորտի աշխատանքը, քանզի կոմունալ ծառայությունները ճիշտ ժամանակին պայքար են սկսել տարերքի դեմ:

Մոլորակի ջերմացումը «սառցադաշտային ժամանակաշրջան» կառաջացնի Եվրոպայի հյուսիսում

Մոլորակի ընդհանուր ջերմացման հետեւանքով առաջիկա մի քանի տասնյակ տարիներին Մեծ Բրիտանիայում կարող է սկսվել նոր «սառցադաշտային ժամանակաշրջան»: Այս հետեւության են հանգել ԱՄՆ-ում գործող «Վուդսհոլի օվկիանոսագրական ինստիտուտի» մի խումբ գիտնականներ: Նրանք Ատլանտյան օվկիանոսի հյուսիսում արձանագրել են ջրային հոսանքների «զգալի փոփոխություն»:

Դիտարկումների ժամանակակից պատմության մեջ կատարված այդ «աննախադեպ» փոփոխության հետեւանքով Գոլֆստրիմ տաք հոսանքը կարող է հեռանալ Բրիտանական կղզիների ափերից:

Լոնդոնի «Ինդիփենդենտ» թերթը գրում է, որ եթե Գոլֆստրիմը փոխի ընթացքը, ապա Բրիտանական կղզիներում եւ Հյուսիսային Եվրոպայում տարեկան միջին ջերմաստիճանը կհավասարվի նույն լայնության վրա գտնվող Լաբրադոր թերակղզու ջերմաստիճանին: 20 աստիճան սառնամանիքներով ձմեռներն աղետաբեր կդառնան գյուղատնտեսության համար:

Գիտնականների կարծիքով, 12700 տարի առաջ, երբ Գոլֆստրիմը վերջին անգամ փոխեց ուղղությունը եւ հեռացավ Հյուսիսային Եվրոպայի ափերից, սկսվել է մոտ 1200 տարի տեւած ցրտեցման ժամանակաշրջան: Դրա ընթացքում Բրիտանական կղզիներում ամռան միջին ջերմաստիճանը իջել է 10 աստիճանի, իսկ ձմռանը դիտվել են մինչեւ 20 աստիճան սառնամանիքներ: Սառցալեռները հասել են նույնիսկ Պորտուգալիայի ափերին:

Այլ օդերեւութաբաններ Գոլֆստրիմի ուղղության փոփոխման դեպքում թեեւ չեն կանխատեսում նման ուժեղ ցրտացում, բայց եզրակացնում են, որ նույնիսկ մի քանի աստիճանով տարեկան միջին ջերմաստիճանի անկումը աղետալի հետեւանքներ կունենա ինչպես Հյուսիսային Եվրոպայի գյուղատնտեսության, այնպես էլ ամբողջ եվրոպական քաղաքակրթության համար:

Պակիստանում ձերբակալվել է մոլլա Օմարի ֆինանսիստը

Պակիստանի ոստիկանությունը ձերբակալել է Աֆղանստանի Բադղիսի նահանգի նախկին կառավարիչ, թալիբների հոգեւոր առաջնորդ մոլլա Օմարի օգնական Մաուլվի Աբդուլ Մաննան Խավաջազային: BBC-ի հաղորդման համաձայն, ձերբակալությունը տեղի է ունեցել աֆղանա-պակիստանյան սահմանից ոչ հեռու գտնվող Չաման քաղաքում:

Աֆղանստանի իշխանությունները ողջունել են Խավաջազայի ձերբակալումը: Նշվում է, որ նա մեղավոր է համարվում երկրում շարունակվող անկարգությունների համար, թեեւ անմիջականորեն կապված չէ ահաբեկիչների հետ: Տարբեր երկրների հատուկ ծառայությունների տվյալներով, Խավաջազայն անցյալում վարել է թալիբների վարչակազմի ֆինանսական գործերը:

Ձերբակալվածի գտնվելու վայրը չի հաղորդվում: Նաեւ անհայտ է՝ պակիստանցիները նրան կհանձնե՞ն արդյոք ԱՄՆ իշխանություններին, ինչպես վարվել են «Թալիբան» շարժման՝ ավելի վաղ ձերբակալված մյուս անդամների հետ: Հնարավոր է, որ Աֆղանստանը պահանջի արտաքսել նրան:

Պակիստանցի քննիչները հույս ունեն, թե մոլլա Օմարի օգնականը տեղեկություններ կհայտնի նրա գտնվելու վայրի մասին: Օմարի անունն ԱՄՆ-ում ընդգրկված է առավել շատ որոնվող միջազգային հանցագործների ցանկում:

Մշակույթ

Իսկ բա՞ռը: «... Նորին մեծություն բառը, բացարձակ առումով՝ բոլոր ժամանակների այդ միակ հերոսը, «զվարթ գիտության» այդ թագակիր ասպետը, մեր օրերի ականատեսն ու վկան, որ երկար մենությունից ու լռությունից հետո պիտի դուրս գա կյանքի ասպարեզ՝ հրապարակ ազդարարելու իր հարակայող գոյության մասին...»:

Բառը եւ լռությունը, լռությունը եւ խոսքը, որտե՞ղ են սկսվում եւ ավարտվում նրանց սահմանները, մեզանից դո՞ւրս, թե՞ մեր ներսում: «Եվ ամեն անգամ բառի սահմանները շոշափելուց հետո հարկ է լինում կտրուկ ռնքի դեպի ներսուզումների օվկիանոսն են ուղեկցում իմաստասեր ստեղծագործողին, ու նա այնտեղից կրկին ետ է գալիս՝ հարասության հարուստ բեռով:

Ամբողջ ճանապարհին ծաղկում է խոհագրությունը, ու Հրաչյան ծաղիկները հետ է քաշում, իմաստնության ծառերի վրայից մեզ համար պտուղներ գտնելու երջանիկ զգացողությամբ: Պտուղը հարց է. «Ինչքա՞ն լռություն ես տեղավորում բառերի արանքում...»: Առնում ենք հարցն ու նրա ետեւից մտնում խոսքի ու լռության հարաբերությունների ծովը: Ծովն ուրիշ ծովերի շառաչ է լսելի դարձներով կապում է հին մարդուն նորի հետ, անցյալը՝ ներկայի հետ ընկալման ու մատուցման այն տարբերակով, որ ընդունակ է որակել հարասություն բառերիգով: Նրա շնորհիվ ջրվեժվող հարասությունների հոսք է մատուցվել մեզ, եւ մենք, խսկապես, ականատեսն ենք դարձել հավերժի ու անցողիկի, կա ու չկայի, տիեզերական բարձրագույն եւ երկրային կրքաքարշ զգացողությունների վեր համձանը մեր խորքերից: Վերհանում այնտեղից, որտեղից սկսվում է մեր մեղանչումը հայոց ոգեղենության առաջ:

Բանաստեղծության եւ խոհագ-

Խոսքը արծաթ է, լռությունը՝ ոսկի

Հրաչյա Թամրազյանի դիմանկարի փորձ

անցում անել դեպի մարդը, մարդը, որն արտաբերում է բառն ու բանը»:

Իմ ներսում վաղուց մի մարդ է մեռել,/ Ինչպես մեռնում են տարիներն անցնող,/ Ու ես չգիտեմ՝ ով է նա եղել,/ Հյո՞ւր, օտարակա՞ն, անուղի անցո՞րդ:

Անպտուղ օրերի մեջ, «պատրանքի եւ իրականության ճոճքի մեջ» լքված է ներքին մարդը: Լքված է մեռնելու աստիճան, բայց, այնուամենայնիվ, զգացվում է նրա ուրույնի գոյության անորոշ բացակայությունը, ու բանաստեղծը գնում է նրա գոյության անհրաժեշտության ետեւից:

Իբրեւ մի անհուշ, թափառող աղոթք/ Թաղված է իմ մեջ այդ ուխտատեղին,/ Ես շոշափում եմ այդ հետքերն աղոտ,/ Ես ընթանում եմ նրա ետեւից...

Երեւութական եւ աներեւույթ աշխարհների մեջ երկկենցաղ գոյածեւի վարպետ Հրաչյա Թամրազյանն իբրեւ այդ գոյածեւի թագակիր ասպետ, առաջանում է իր «մտքի երիվարին» բարձած տանելով բառի առաքելությունը: Տեսնում է, երեւութական աշխարհը նրանով կերպավորելուց զատ, նրա հոգեւոր միջուկից քամելու այն, ինչ հնարավոր է ընդգծել, ուրվագծել... Բառով է ստեղծում Միջնաշխարհի բարձունքը, որի վրա խոյանում է մտահայեցողական, կրկներեւույթ աշխարհը: «Բառը հոգու գերագույն նշանն է, իսկ հոգին չի կարող չիղանալ եւ չարարել»: «... արդյոք նա թափառող կրակ չէ՞ ներտիեզերքի եւ արտաքին աշխարհի սահմանագծերում»: Խոհեր, խոհեր, ո-

անում:

Ներսուզումային խոհագրության նշանավոր հայրերից մեկը՝ բելգիացի գրող Մորիս Մետերլինկը լռության ապարանքն այսպես է կերտում. «Լռությունն այն տարրն է, որի մեջ ձեւավորվում են մեծ հասկացություններ, որպեսզի, ի վերջո, կատարելապես եւ փառավոր ձեւով հայտնվեն կենաց լույսի մեջ եւ իշխեն նրան»:

«Ինչքա՞ն լռություն ես տեղավորում բառերի արանքում...», հարցնում է Հրաչյա Թամրազյանը, ու մենք գնում ենք լուսավորելու մեր չասված խոսքերի տարածությունը:

Հրաչյա Թամրազյանը մարդ անհատի, մարդու ֆենոմենի հետ առնչվող շատ խնդիրների իր անդրադարձի ներդաշնակ զուգահեռման մեջ հարահոս մեղրով ներծծված մեղրախորիսխ է Հրաչյա Թամրազյանի «Հարաբերություններ»: Այստեղ ծայր է առնում արարման մի իրականություն, որի կենտրոնում դարձյալ անհատն է, իր «անցողիկ, ուստի եւ ողբերգական» ողջ էությամբ: Եվ, երբ «մենք փորձում ենք կերտել եւ արարել՝ ներշնչված նրա լուսեղեն ու ողբերգական հուշերով», ահա այստեղից էլ սկիզբ է առնում մշակույթի գետը:

«Նա անապատում կանչողի ձայնն է» խոսքերը, որ այստեղ վերաբերվում է մշակույթին, դառնալով հարասացության կրողն իբրեւ հոգեւոր լույսից ճառագող լինելության ճանաչում, իմաստասիրական նոր խոհերի առիթ է տալիս, որն, անկասկած, կդրվի երրորդ հազարամյակի ակունքում հոգեւոր վերընձյուղմամբ ապրող այս հողակտորի վրա ծավալվող ներհայեցողական ուսմունքների կենտրոնում: Եվ, ընդհանրապես, Հր. Թամրազյանի բանաստեղծական ու իմաստասիրական խոսքը վկայում է այն մասին, որ այն ժողովուրդը, որը հայեցողության նման վարպետ ունի, ուրեմն այդ ժողովրդի մեջ կրացառվի ոգու սովի իրողությունը:

Հրաչյան հայտնաբերել է մեր երազները սնուցող սիրտը, եւ մենք ընդունում ենք նրա ավետիսը:

Թե տեւում ենք, ու եթե կա/ Երազները սնուցող սիրտ,/ Մեր կարոտի մոլորակը/ Չի կտրվել սնող լույսից:

ՖԵԼԻՔՍ ԲԱՂՕՅԱՆ

Մորմոք ու ճիչ՝ կորսված գեղեցկությունների համար

«Բանտված հայաշխարհ» տեսաֆիլմը հայագետ Արգամ Այվազյանի մտահղացմամբ՝ գիտնականի երկար տարիների հետեւողական ուսումնասիրությունների ու պրպտումների շարունակությունն է: Արգամ Այվազյանի բազմամյա գիտական գործունեությունն ընդգրկում է պատմական Հայաստանի Գողթն, Երնջակ, Նախճավան, Շարուր, Ճահուկ-Շահապոնք գավառների մշակույթի, վիմագրության, արվեստի այլ եւ այլ ոլորտները, որոնց վերաբերյալ նա հեղինակել է շուրջ 100 գիտական հոդվածներ եւ 13 գրքեր: Այս օրերին հրատարակման պատրաստվող ստվարածավալ, փաստագրական նյութերով լի հատորները նույնպես նվիրված են երկրամասի այս արժեքներին, որոնցից 6-ն ընդգրկում են Նախիջեւանի վիմագրական ժառանգությունը:

2003 թ. Արգամ Այվազյանը սկսեց Նախիջեւանի՝ Ք. ա. III հազարամյակից մինչեւ մեր օրերը հասած մշակութային արժեքների մասին փաստավավերագրական, գիտահրապարակախոսական ֆիլմաշարի աշխատանքները:

Ֆիլմաշարի «Խզված մեղեդի՝ Ջուղա» առաջին ֆիլմի պրեմիերան տեղի ունեցավ երեկ՝ ամերիկյան համալսարանի մեծ դահլիճում: 1 ժամ 40 րոպեանոց տեսաֆիլմը՝ իբրեւ ուսումնասիրության հիմնական նյութ դիտարկում է 1000-ից ավելի խաչքարերի պատմությունը: Երկմասանոց ֆիլմը Ջուղայի՝ տեղանքային, աշխարհագրական եւ պատմական անցյալի ներկայացումով նախապատրաստում է հանդիսականի մուտքն անկրկնելի գեղեցկություններով եւ հիրավի երկնառաք ստեղծագործական լիցքերով հղի հայկական մի տարածք, որտեղ հարյուրամյակներ առաջ արարված խաչքարային արվեստի նմուշները հիացմունքի ու հպարտության զգացումներ կարող են միայն ծնել: Ֆիլմում ընդգրկված է հատկապես 1998-2003 թթ. Ադրբեջանի եւ Նախիջեւանի իշխանությունների կողմից Ջուղայի խաչքարերի եւ եկեղեցիների հիմնահատակ ավերման փաստը:

Ֆիլմի ցուցադրությունը կազմակերպել էր Հայ դասական մատենագրության թվային գրադարանը: Ծրագրի գիտական ղեկավար Մերուժան Կարապետյանը ներկայացրեց ֆիլմի սցենարը, բեմադրությունը, երաժշտական ձեւավորումն իրականացնողին՝ Արգամ Այվազյանին: Հեղինակը ֆիլմի ստեղծման համար ՀՀ պետական մարմիններից ո՛չ նյութական եւ ո՛չ բարոյական որեւէ աջակցություն չի ունեցել: Ֆիլմը ստեղծվել է Ա. Այվազյանի անձնական միջոցների ներդրման շնորհիվ, ընդ որում՝ ծախսած միջոցների 35 տոկոսը տրամադրել են էդվին Շիրինյանը (Հունաստան), Գագիկ Զոհրաբյանը, Կարո Կարապետյանը, Գառնիկ Պետրոսյանը, Հրաչ Իսագուլյանը, Համլետ Ավետիսյանը, Սերգեյ Աբգարյանը (Մոսկվա), Գուրգեն Գալստյանը (ֆինանսական աջակցությունը եղել է 10 հազար դրամից մինչեւ 100 դոլարի շրջանակներում): Պետական եւ մեկենասական հետագա աջակցության պարագայում հնարավոր կլինի ֆիլմաշարի հաջորդ ֆիլմերի ստեղծումը, նաեւ հրատարակման պատրաստ հատորների տպագրությունը: Հովանավորներ գտնելու դեպքում հնարավոր է ֆիլմի անգլերեն, ռուսերեն տարբերակները, ինչպես եւ տեսաերիզային, լազերային սկավառակի տպագրությունները:

Ֆիլմի տեքստը գրված է Նախիջեւանի մշակութային արժեքների՝ պատմական-ժամանակային խոր իմացությամբ եւ լեզվական բարձր կուլտուրայով: Տեքստը հնչում է ժաննա Մուշեղյանի եւ էդվարդ Դանիելյանի ընթերցմամբ, ֆիլմի մոնտաժային աշխատանքները կատարել է Լեւոն Ներսիսյանը, այս ամենն արվել է անշահախնդիր սիրով:

Պատմական իրադարձությունների ֆոնին ներկայացվում են Ջուղայի հայկական խաչքարերի հրաշքը: Անհավանականորեն առեղծվածային, ասես անձեռակերտ քարարվեստի գլուխգործոցներ, որոնք նրբահյուս, ժանեկանման ասեղնագործություններ են հիշեցնում՝ մանրանկարչական ամենաբազմազան պատկերազարդումներով, աներկբայորեն, համաշխարհային մշակութային գոհարներ կարող են համարվել: Սակայն Ջուղայի հայկական գերեզմանատան խաչքարերի անտառն անդարձ կորսված է, ինչպես եւ միջնադարյան մեր հոյակերտ եկեղեցիների մի մասը: Հայ միջնադարյան քաղաքակրթության մի հատվածի ոչնչացումը, որի վերջին ակորդը 2002-ի աշնանը ադրբեջանցիների տրքապիղծ վայրագությունն էր՝ դրանց հիմնովին վերացումը իբրեւ ցավ, մորմոք ու բողոք է հնչում ֆիլմում, որ մեր ժողովրդի պատմական ճակատագրի եւ մշակութային աղետալի կորստի մասին հիշեցնում է՝ ուղղված աշխարհի մշակութային քաղաքակրթության պահպանմանը եւ մարդկության խղճին:

Վերջաց, երկնամերձ խաչքարերի գնցող պատկերաշարը ամբողջացնում է երաժշտական հրաշալի ձեւավորումը, հնչում է հայ ազգային, հոգեւոր, դասական մաքրամաքուր երաժշտություն:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱՂԴԱՅԱՆ

ԿԵՐՊԱՐՎԵՍՏԱԳԵՏՆԵՐ

Էմիլ Գազազն Իտալիայում արժանանում է «Մեդիչի» մրցանակին

Ֆլորենցիայում (Իտալիա) դեկտեմբերի 6-15-ը կայացած 4-րդ միջազգային բիենալեում Լոս Անջելեսից հայազգի նկարիչ-քանդակագործ Էմիլ Գազազն արժանացել է 5 ոսկե մեդալներից մեկին, տեղեկացնում է «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի հունվարի 17-ի համարը:

Ժամանակակից արվեստի այդ հեղինակավոր ցուցահանդեսին մասնակցել են 72 երկրներից 890 արվեստագետներ: Մրցանակային կարգերում ներառված են եղել նկարչությունը, քանդակագործությունը, լուսանկարչությունը, գծագրությունը եւ նորագույն հաղորդամիջոցները: 10 հոգուց կազմված ժյուրիի անդամների թվում են եղել այնպիսի հեղինակավոր անձինք, ինչպիսիք են Դոն Աշտոնը (արվեստի 30 գրքերի հեղինակ կամ խմբագիր), դոկտ. Բարբարա Ռոուզը (արվեստի 20 գրքերի հեղինակ), Քեւեն Փառւերը (միջազգային ճանաչում ձեռք բերած հեղինակ) եւ Թերեզա Օրբեգա Կոկան (իտալացի ականավոր արվեստաբանը): Գազազը մրցույթին ներկայացված է եղել 2 յուղանկարներով եւ երեք բրոնզե քանդակներով, որոնցից «Սան Պետրոյի սեղանը (65x61x58 սմ) արժանացել է «Լորենցո իլ Մագնիֆիգո Մեդիչի» մրցանակին:

Էմիլ Գազազն այժմ 50 տարեկան է: Ծնվել է Գյումրիում: Լոս Անջելեսում է ապրում 1980-ից ի վեր: «Գազազի կերպարները յուրահատուկ են, խստորեն նկատելի եւ հրաշալիորեն քաղաքացի», ասել է իր մասին արվեստաբան պրոֆեսոր Ջո Լյուիսը: «Էմիլ Գազազին հնարավոր չէ այլ կերպ բնութագրել, բացի կախարդականից, երբ վերջինս ներկայացման ընդունելի ձեւ կարելի է համարել, գրել է Նյու Յորքից արվեստաբան Մերի Լեբոն, նա ստեղծել է մի արվեստ, որը մեզ հնարավորություն է տալիս արտաքուստ երազել: Նրա նկարները տեւական արժեք են ներկայացնում»:

4-րդ բիենալեի առթիվ 966 էջանոց շքեղ մի ալբոմ է հրատարակվել, որտեղ տեղ են գտել մասնակից հեղինակների համառոտ կենսագրություններն ու իրենց ստեղծագործությունների նկարները: Ցուցահանդեսի մյուս հայազգի մասնակիցները եղել են Արա Ազատ Բարսումյանը, Աննա Տեր-Պողոսյանը, Պերճ Բեյլյանը՝ Մ. Նահանգներից եւ Արոս Կիրակոսյանն ու Արեւիկ Մկրտչյանը՝ Հայաստանից:

Վախճանվել է «մահանալու ժամանակ չունեցող» նկարիչ Ժիրայր Զորթյանը

«Սան Ֆրանցիսկո Քրոնիքլից» քաղելով լուրը, «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» թերթի հունվարի 17-ի համարը տեղեկացնում է, որ հունվարի 13-ին, 92 տարեկանում, վախճանվել է Հարավային Կալիֆոռնիայում իր ագարակում ընկերական շրջանակով եւ տարօրինակություններով հայտնի նկարիչ Ժիրայր Զորթյանը, որն Ալտադենայի (Փասադենայի մոտ) իր ռանչոյի շրջակայքում ոգի ու շունչ էր տալիս իր քանդակներին, որմնանկարներին եւ համախակի հյուրընկալում մերկության սիրահար անվանի մարդկանց: Նրա մտերիմների թվում էին երաժիշտ Չառլի Փարքերի եւ ֆիզիկոս Ռիչարդ Ֆեյնմանի նման հռչակավոր մտավորականներ ու գիտնականներ:

Զորթյանը ծնվել էր Թուրքիայում, ԱՄՆ է գաղթել 1923-ին: Մագիստրոսի աստիճան է ստացել Յեյլ համալսարանից: Նրա նկարները, հիմնականում մերկ կանայք, ցուցադրվել են աշխարհի տարբեր երկրներում: Սիրում էր աշխատել իր ռանչոյում եւ լրագրողներին հայտնել էր, թե «այնքան գործ կա այնտեղ անելու, որ ժամանակ չունեմ մահանալու»:

Չկա այլեւս դիմանկարիչ Մոս Մելիքը

«Արմինյըն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթն իր հունվարի 17-ի համարում տեղեկացնում է, որ անցյալ տարվա հոկտեմբերի 11-ին Նյու Յորքում վախճանվել է Լեռնային Ղարաբաղի Շահնազարյան իշխանական տոհմի շառավիղներից աշխարհահռչակ դիմանկարիչ Մոս Եփրեմ Մելիք Շահնազարովը:

Արվեստագետը ծնվել էր Կիսլավոդսկում 1914 թ. օգոստոսի 2-ին: ԱՄՆ է գաղթել փոքր տարիքում: Կրթությունն ստացել է Արվեստի ազգային ակադեմիայում, արժանացել ուսումը արտասահմանում շարունակելու «Մունի» կրթաթոշակին, ինչպես նաեւ գերազանցության Հոլգարտեն մրցանակին: Աշակերտել է Ֆեոդոր Զախարովին եւ ժամանակի ընթացքում դիմանկարել կրոնի, արվեստի, քաղաքականության, գրականության եւ բիզնեսի բնագավառի հայտնի անձնավորություններին: Նրա վրձնին են պատկանում էնեսա Հեմինգուեյի, Դուայթ Այզենհաուերի, Ուիլյամ Ֆոլքների, Ջոն Սթայնբեքի, Յուջին Օ՛Նիլի, Պըրլ Բաքի, Հերբերտ Հուվերի, Ջոն Ռոքֆելլեր Բ-ի եւ այլոց դիմանկարները: Սինքլեր Լուիսի նրա դիմանկարը Մ. Նահանգների փոստային կողմից պատկերվել է հիշատակի դրոշմանիշի վրա: Նրա կտավներից շատերն այժմ ցուցադրված են Վաշինգտոնում գործող դիմանկարների ազգային պատկերասրահի Սմիթսոնյան հաստատությունում: «Ռիփլի եւ Օրվիլ Ռայթ եղբայրների նրա մեծադիր յուղանկարներն իրենց մշտական տեղն են զբաղեցնում Դեյթոնի (Օհայո) ավիացիայի նշանավոր մարդկանց Պատվո սրահում: Պարգեւատրվել է Իրանի շահի եւ 1983-ին Երջանկահիշատակ Վազգեն Ա կաթողիկոսի կողմից: Կինը՝ Լուա Ռադլին եղել է ուսուցչուհի եւ դպրոցի տնօրեն, իսկ եղբայրը՝ Զավենը նույնպես նկարիչ եւ պատկերազարդող:

Հ. ՕՀԱՆՅԱՆ

ՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Մարզական

Հանուն ֆուտբոլի, հանուն «Արարատի»

Վերջին շրջանում հայկական ֆուտբոլում մտահոգիչ հարց է դարձել Երեւանի «Արարատին» բարձրագույն խմբում հանդես գալու իրավունք տալ-չտալու հարցը: Ստեղծված իրավիճակից ելք փնտրելու, կուտակված մի շարք հարցերին պարզաբանումներ տալու նպատակ էր հետապնդում երեկ «ԿՈՆԳՐԵՍ» հյուրանոցում «Արարատի» ղեկավարության կազմակերպած մամուլի ասուլիսը, որին ներկա էին «Արարատ» ակումբի նախագահ եւ բաժնետեր, ամերիկահայ Հրաչ Կատրիբեյանը, թիմի գլխավոր մարզիչ Արկադի Անդրեասյանն ու ակումբի փոխնախագահ Գագիկ Գրիգորյանը:

Լրագրողների հետ առաջին անգամ հանդիպող Հրաչ Կատրիբեյանը հակիրճ ներկայացրեց իրավիճակը՝ նշելով, որ ժամանակին «Արարատի» նկատմամբ անօրինականություններ են տեղի ունեցել (Արկադի Անդրեասյանին ֆուտբոլում անցանկալի անձ ճանաչելը, Գագիկ Գրիգորյանին մեկ տարով որակազրկելը, թիմի մի քանի ֆուտբոլիստներին առանց փոխհատուցման «Փյունիկի» կազմում հայտավորելը եւ վերջապես խստագույն պատիժը՝ «Արարատին» որակազրկելը), ինչը ստիպել է իրենց դիմելու համապատասխան ատյանների: Ակումբի ղեկավարությունն այս ամենի առիթով ժամանակին դիմել էր ՖԻՖԱ եւ ՈՒԵՖԱ: Միաժամանակ թե Հրաչ Կատրիբեյանը, թե Արկադի Անդրեասյանն ընդունեցին, որ ինչ որ տեղ մեղավոր են նամակ-հայտը ֆեդերացիա ուշացումով ներկայացնելու համար, թեեւ հաջորդ օրը նոր նամակով կրկին դիմել են ֆեդերացիա՝ ներկայացնելով ուշացման օբյեկտիվ պատճառները:

Չնայած այս ամենին, «Արարատի» ղեկավարությունը մեկ անգամ եւս հաստատեց իր պատրաստակամությունն ու բուռն ցանկությունը մասնակցելու ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնությանը, նպաստելու հայկական ֆուտբոլի առաջընթացին: Ինչպես իրավացիորեն նկատեց Արկադի Անդրեասյանը, հարկավոր է մտածել ֆուտբոլի զարգացման, առաջնության ընդհանուր մակարդակի բարձրացման մասին, այլ ոչ թե առաջնորդվել անձնական շահերով, ինտրիգներով: Նա նաեւ պատասխանելով լրագրողների հարցերին, հաստատեց, որ իրոք հանդիպել է ՀՖՖ նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանի հետ, տարբեր հարցերի շուրջ տեսակետներ է հայտնել, այդ թվում նաեւ առաջնության կանոնակարգի, որի որոշ կետերը փոփոխելու անհրաժեշտություն է զգացվում: Արկադի Անդրեասյանը նաեւ լրագրողներին տեղեկացրեց «Արարատի» ներկա իրավիճակին: Չնայած մեկ տարով որակազրկմանը, արարատցիներն անցյալ մրցաշրջանում քրտնաջան մարզվել են, ստուգողական հանդիպումներ են անցկացրել մարզավիճակը պահպանելու համար: Նա իր շնորհակալությունը հայտնեց թիմի հովանավորներ Հրաչ Կատրիբեյանից ու Վարդան Սոմախեից, որոնք չնայած ստեղծված իրավիճակին, շարունակում են ֆինանսավորել ակումբը, ջանում են ամեն ինչ անել «Արարատի» համար նորմալ պայմաններ ստեղծելու ուղղությամբ: «Արարատը» դեռեւս անցյալ տարի պատրաստ էր մասնակցելու առաջին խմբի առաջնությանը, եթե թույլ տային, եւ անշուշտ, կպայքարեր բարձրագույն խմբի ուղեգրի համար եւ գուցե այսօր այլեւս հարկ չլիներ քննարկելու թիմին ուժեղագույնների խմբում հանդես գալու իրավունք տալու հարցը:

Մամուլի ասուլիսի ժամանակ տեսակետ արտահայտվեց, որ «Արարատին» բարձրագույն խմբի առաջնությանը չթույլատրելը պայմանավորված է գործող կանոնակարգով: Սակայն ի պատասխան նման կարծիքի, «Արարատի» փոխնախագահ Գագիկ Գրիգորյանը պարզաբանեց, որ երբ թիմի որակազրկման վճիռ էր ընդունվում, կանոնակարգում նման կետ գոյություն չուներ, որի համաձայն որակազրկումից հետո թիմը հաջորդ մրցաշրջանը պիտի սկսի առաջին խմբից: Կանոնակարգում հստակ գրված է, որ եթե թիմը հրաժարվում է առաջնությունից, ապա այդ դեպքում հաջորդ մրցաշրջանում պետք է հանդես գա առաջին խմբում: Հետագայում, որպեսզի ամրագրեն իրենց ընդունած որոշման օրինականությունը, նման կետ է մտցվում կարգապահական կոմիտեի կանոնակարգում եւ հաստատվում: Ուստի թիմը չպետք է տուժի կանոնակարգի անկատարությունից եւ որոշման անորոշությունից:

Մամուլի ասուլիսում թե լրագրողների, թե «Արարատի» ղեկավարության կողմից հնչեցին մի շարք հարցեր, արտահայտվեցին կարծիքներ ստեղծված իրավիճակից ելք փնտրելու համար: Գովելի է, որ ասուլիսն ընթացավ գործնական մթնոլորտում, «Արարատի» հետագա ճակատագրի ընդհանուր մտահոգությամբ: Գրեթե բոլոր մասնակիցներն էլ անկեղծորեն ցավում էին, որ «Արարատի» նման ֆինանսապես կայուն, երկար տարիներ Հայաստանի պատիվը միութենական եւ միջազգային մրցասպարեզներում բարձր պահած, ֆուտբոլային հարուստ կենսագրություն ունեցող թիմը կարող է եւ զրկվել բարձրագույն խմբում հանդես գալու հնարավորությունից: Եղան առաջարկներ հաշտության եզրեր գտնել, երկխոսության միջոցով վերջապես դրականորեն լուծել բոլորին հուզող հարցը, վերջ դնել «Արարատ»-ՀՖՖ հակամարտությանը:

Ուրախալի է, որ ասուլիսն ավարտվեց գործնական առաջարկով: Մարզական լրագրողների ֆեդերացիայի նախագահ Յուրա Ալեքսանյանն առաջարկեց լրագրողների անունից նամակ հղել ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանին՝ խնդրելով «Արարատին» թույլատրել մասնակցելու բարձրագույն խմբի առաջնությանը: Նամակը հենց տեղում կազմվեց եւ ստորագրվեց լրագրողների կողմից: Բացի այդ, որոշվեց կազմակերպել «Արարատի» եւ ՀՖՖ-ի նախագահների հանդիպում եւ առերես քննարկել ստեղծված իրավիճակից ելք փնտրելու ուղին: Ասուլիսի մասնակիցները հույս հայտնեցին, որ դա կնպաստի հարցի դրական լուծմանը

ՀՖՖ մամուլի ծառայության հաղորդագրությունը

Երեկ Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահին են դիմել Հայաստանի զանգվածային լրատվամիջոցների 22 ներկայացուցիչներ՝ խնդրանքով, որ հանուն հայկական ֆուտբոլի հանդիպում ունենան Երեւանի «Արարատ» ակումբի հովանավորի հետ եւ քննարկել «Արարատ» ակումբի բարձրագույն խմբում հանդես գալու հարցը:

Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան եւ ֆեդերացիայի նախագահը բարձր են գնահատում Հայաստանի մարզական լրագրողների մտահոգությունները, լրագրողական համախմբվածությունը հանուն հայկական ֆուտբոլի զարգացման եւ ամեն ջանք գործադրելու են այն հետագայում առավել բարձր հիմքերի վրա դնելու համար: Միաժամանակ անօրինական են համարում ցանկացած գործողություն, որը դուրս է հայկական ֆուտբոլը կանոնակարգող իրավական դաշտից: Անցած ժամանակաշրջանում Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան եւ անձամբ ֆեդերացիայի նախագահը արել են հնարավոր եւ անհնար ամեն ինչ, որպեսզի «Արարատ» ակումբը հանդես գա բարձրագույն խմբում, բայց բոլոր ձեռնարկումները ձախողվել են: Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան եւ նախագահը չեն կարող ստեղծել օրինականության խախտման նախադեպ, որը ոչ միայն ստվեր կգցի հայկական ֆուտբոլի հեղինակության վրա, այլեւ կխաթարի մեր ֆուտբոլային կյանքը, որը կարեւոր նախապայման է ֆուտբոլի զարգացման համար:

«Արարատ» ակումբը դիմել է ՖԻՖԱ-ի ղեկավարությանը եւ «Արարատ» ակումբի ղեկավարության հետ հանդիպումներ հնարավոր են ՖԻՖԱ-ի համապատասխան արձագանքից հետո: Առայժմ «Արարատը» պետք է պատրաստվի խաղալ առաջին խմբում՝ ապացուցելու իր խաղային, բարոյահոգեբանական պատրաստվածությունը՝ հանդես գալու բարձրագույն խմբում:

ԹԵՆԻՍ

Կիսաեզրափակիչի առաջին մասնակիցն Աղասին է

Մելբուռնում ընթացող թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնությունը մոտենում է ավարտին: Վերջնագծի մատույցներում պայքարը հաջորդ փուլի ուղեգրերի համար ավելի թեժ եւ անզիջում բնույթ է կրում: Տղամարդկանց մրցաշարում քառորդ եզրափակիչի արգելքն առաջինը հաղթահարեց «Մեծ սաղավարտ» մրցանակի բազմակի դափնեկիր, փորձառու Անդրե Աղասին: Նրա մրցակիցը ֆրանսիացի Սեբաստիան Գրոժանն էր: Առաջին խաղափուլում Աղասին մեծ առավելության հասավ մրցակցի նկատմամբ՝ հաղթելով 6-2 հաշվով: Երկրորդ խաղափուլն էլ հաջող սկսվեց Աղասու համար, որն անբերի գործողությունների շնորհիվ առաջին երկու միավորները գրանցեց իր օգտին: Սակայն հաջողությունը զարգացնել չհաջողվեց, քանի որ ֆրանսիացի թենիսիստը վնասվածքի հետեւանքով դադարեցրեց մրցախաղը: Այսպիսով, Անդրե Աղասին դարձավ Ավստրալիայի բաց առաջնության կիսաեզրափակչի առաջին մասնակիցը: Նրա մրցակիցը որոշվեց ամերիկացի Էնդի Ռոդիկի եւ ռուսաստանցի Մարատ Սաֆինի մրցավեճում: Նշենք, որ այդ օրը լրանում էր Մարատ Սաֆինի 24-ամյակը եւ, բնականաբար, թենիսիստը ձգտում էր կիսաեզրափակչի ուղեգիր ձեռք բերելով՝ հաճելի նվեր մատուցել ինքն իրեն: Սակայն դրան հասնելը Սաֆինից բավական մեծ ջանքեր պահանջեցին: Հաղթողին որոշելու համար հարկ եղավ անցկացնել 5 խաղափուլ: Առաջին խաղափուլն անհաջող դասավորվեց Մարատի համար, որը մրցակցին զիջեց 2-6 հաշվով: Ճիշտ է, հաջորդ երկու խաղափուլերում ռուս թենիսիստն առավելության հասավ եւ ընդհանուր հաշվի մեջ առաջ անցավ: Բայց Ռոդիկը չորրորդ խաղափուլում իր մեջ ուժ գտավ վերականգնելու հավասարակշռությունը (7-6): Ամեն ինչ պետք է վճռեր հինգերորդ խաղափուլը: Այստեղ հաջողությունն ուղեկցեց Սաֆինին (6-4), որը նվաճեց կիսաեզրափակիչի ուղեգիրը:

Այսօր կիսաեզրափակիչի ուղեգրի համար կորտ դուրս կգա արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանը, որն ուժերը կչափի Ռոժե Ֆեդերերի հետ: Կիսաեզրափակիչի մյուս զույգը կազմել են Խիշամ Արազին եւ Խուան Կառլոս Ֆերերոն:

Կանանց մրցապայքարում առաջինը կիսաեզրափակիչ դուրս եկավ թենիսիստուհիների դասակարգման համաշխարհային ցուցակի առաջատար բելգիացի Ժյուստին Էնենը: Նա պայքարից դուրս մղեց ամերիկուհի Լինդսեյ Դեւենպորտին (7-5, 6-3): Հաջորդ փուլում Էնենի մրցակիցը կլինի կոլումբիացի թենիսիստուհի Ֆաբիոլա Սուլուագան: Նա քառորդ եզրափակիչում պետք է հանդիպեր ֆրանսուհի Ամելի Մորեսմոյի հետ, սակայն վերջինս վնասվածքի պատճառով հրաժարվել էր մրցախաղից:

Ռավանելին վերադարձավ «Պերուջա»

Իտալիայի հավաքականի նախկին հարձակվող Ֆաբրիցիո Ռավանելին մինչեւ մրցաշրջանի ավարտը հանդես կգա «Պերուջայում»: Նա վեց ամսով պայմանագիր է կնքել իտալական ակումբի հետ, որում, ի դեպ, 1986 թ. սկսել էր ֆուտբոլիստի իր գործունեությունը: Ռավանելին մինչ այդ հանդես էր գալիս շոտլանդական «Դանդիում»: Վերջինս ֆինանսական անմխիթար վիճակում էր եւ նոյեմբերին մի խումբ ֆուտբոլիստների, որոնց թվում էր նաեւ 35-ամյա Ռավանելին, ազատել էր թիմից: Հետաքրքրական է, որ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության 2-րդ փուլում շոտլանդական ակումբը պարտվել էր հենց «Պերուջային»: Սակայն Ռավանելին այդ մրցաշարում «Դանդիի» կազմում հայտավորված չէր եւ հանդիպումներին չմասնակցեց: Այնպես որ, նա կարող է «Պերուջայի» կազմում մասնակցել «Էյնդհովենի» հետ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի հանդիպմանը:

Ռավանելին «Պերուջայում» անցկացրած 3 մրցաշրջանում անցկացրել է 90 խաղ եւ խփել 41 գնդակ: 1996 թ. «Յուվենտուսի» կազմում նա դարձել է չեմպիոնների գավաթակիր, որից հետո հանդես է եկել Մարսելի «Օլիմպիկում», իտալական «Լացիոյում», անգլիական «Միդլսբրո» եւ «Դերբի Քաունթի» թիմերում:

Օթարի Գաբելիան գլխավորեց Քութաիսի «Տորպեդոն»

Անցյալում հայտնի վրաց դարպասապահ Օթարի Գաբելիան, որը 1979 թ. ճանաչվել էր ԽՍՀՄ առաջնության լավագույն դարպասապահ, նշանակվել է Վրաստանի եռակի չեմպիոն Քութաիսի «Տորպեդոյի» գլխավոր մարզիչ: 51-ամյա Գաբելիան գլխավոր մարզչի պաշտոնում կփոխարինի բրազիլացի Ժոան Պաուլ դե Կամպուշին, որն ընդամենը 3 ամիս աշխատեց թիմում:

70-80-ական թթ. Գաբելիան հանդես է եկել Սուխումի «Դինամոյում», Քութաիսի «Տորպեդոյում» եւ Թբիլիսիի «Դինամոյում»: Գաբելիան Թբիլիսիի «Դինամոյում» դարձել է ԽՍՀՄ չեմպիոն, գավաթակիրների գավաթակիր: 1990 թ., ավարտելով ելույթները, անցել է մարզչական աշխատանքի՝ մարզելով վրացական թիմերը: 1994 թ. նա միաժամանակ աշխատում է Վրաստանի հավաքականում՝ մարզելով դարպասապահներին:

Բլատերը դեմ է աշխարհի առաջնությունների համատեղ անցկացմանը

ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերը հայտարարել է, որ դեմ է ֆուտբոլի աշխարհի 2010 թ. առաջնությունը երկու երկրում անցկացնելու գաղափարին: Ինչպես հայտնի է, 2010 թ. առաջնությունն անցկացնելու պատիվը տրվել է աֆրիկյան մայրցամաքին, որի երկու երկրները՝ Լիբիան ու Թունիսը, ֆուտբոլային ստուգատեսը համատեղ կազմակերպելու պաշտոնական հայտ են ներկայացրել: Բացի այս երկրներից, առաջնության կազմակերպիչ երկիր դառնալուն հավակնում են նաեւ ՀԱՀ-ը, Եգիպտոսն ու Մարոկկոն: Բլատերը պաշտոնապես հայտարարել է, որ նշված երկրներից միայն մեկը կարող է հավակնել առաջնության կազմակերպմանը: Նշենք, որ աշխարհի առաջնությունների պատմության մեջ միայն մեկ անգամ է պատահել, որ մրցաշարն անցկացվել է երկու երկրում: Դա 2002 թ. էր, երբ աշխարհի առաջնության պարգեւները ֆուտբոլիստները վիճարկեցին Ճապոնիայի եւ Հարավային Կորեայի խաղադաշտերում կայացած հանդիպումներում: ՖԻՖԱ-ն համարում է, որ դա ընդունված կարգից բացառություն էր:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Օրվա հետքով

ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Վաշինգտոնի մարդը Բաքվում

«Վաշինգտոն փոստը» խստորեն քննադատում է Ջորջ Բուշին եւ Իլհամ Ալիեւին

Ազդեցիկ «Վաշինգտոն փոստը» հունվարի 26-ի խմբագրականում («Մեր մարդը Բաքվում») գրում է, որ երեք ամիս առաջ խարդախ ընտրություններով Ադրբեջանում իշխանության եկավ Իլհամ Ալիեւը: «Երբ ընդդիմության առաջնորդները փորձեցին բողոքարկել, ոստիկանությունը դաժանորեն ծեծեց նրանց»: Նախագահ Բուշը եւ նրա շրջապատն ընդունեցին Ալիեւին, ներեցին նրա՝ ընտրություններում խաբեությունը եւ մարդու իրավունքների խախտումները, ուշադրություն չդարձրին Ալիեւի կոռումպացված լինելու արժանահավատ վկայությունները: Ավելին՝ Բուշի վարչակազմն Ադրբեջանի ռազմական ոլորտին տրամադրեց 3 մլն դոլար եւ պատրաստվում է էլի գումարներ տրամադրել: Պենտագոնն ադրբեջանցի պաշտոնյաների հետ բանակցություններ է վարում՝ վերջինիս տարածքը ռազմական գործողությունների նպատակով օգտագործելու համար: Դեկտեմբերին Բաքու էր մեկնել պաշտպանության քարտուղար Դոնալդ Ռամսֆելդը: Պատասխանելով նախագահական ընտրություններում տեղ գտած կեղծիքների մասին հարցին, Ռամսֆելդն ասաց. «Միացյալ Նահանգներն Ադրբեջանի հետ հաստատել է հարաբերություններ, եւ դա մենք գնահատում ենք», իսկ Ալիեւը հպարտորեն ընդգծեց. «ԱՄՆ-ը մեր ռազմավարական դաշնակիցն է»:

Պենտագոնի պաշտոնյաները պնդում են, որ Ադրբեջանը մեծ նշանակություն ունի ահաբեկչության դեմ պատերազմում, մինչդեռ Բուշի՝ Ադրբեջանի հանդեպ քաղաքականության ակնհայտ պատճառը նավթն է, գրում է «Վաշինգտոն փոստը»՝ նշելով, որ ամերիկյան «Ամոկո», «Շեւրոն տեքսակո», «Էքսոն մոբիլ» նավթային ընկերությունները միլիարդավոր դոլարների պայմանագրեր են կնքել Ադրբեջանի հետ:

«Ամերիկացի դիվանագետները եւ նավթային ընկերությունների ղեկավարները Ադրբեջանի նախագահին ներկայացնում են որպես կրթված ամերիկամետ առաջնորդի, չափավոր ղեկավարի, մինչդեռ 42-ամյա Ալիեւը Բաքվում հայտնի է որպես կնամոլ եւ խաղամոլ», գրում է թերթը:

Անշուշտ, նախագահ Բուշին ձեռնտու է աջակցել Ալիեւին ճիշտ այն նպատակով, ինչ նպատակով Մ. Նահանգները տասնամյակներ շարունակ աջակցում էր Պարսից ծոցի դիկտատորներին: Մինչդեռ Բուշն անձամբ մի քանի անգամ իր ելույթներում հայտարարել է, որ նման քաղաքականությունը սխալ է: Մ. Նահանգներին տասնամյակներ են անհրաժեշտ, որպեսզի հաղթահարի կոռումպացված արաբական վարչակարգերին աջակցելու հետեւանքները: Մինչդեռ պրն Բուշը կարող է առնվազն խուսափել նույնի կրկնությունից Կենտրոնական Ասիայի եւ Կովկասի նավթով հարուստ պետությունների հետ հարաբերություններում՝ սկսելով Ադրբեջանից, եզրակացնում է «Վաշինգտոն փոստը»:

Բաքվում սկսվել են ադրբեջանա-ամերիկյան զորավարժություններ

ԲԱՔՈՒ, 27 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Բաքվում երկուշաբթի օրը սկսվել են ծովային նավթային հենահարթակների պաշտպանության ադրբեջանա-ամերիկյան համատեղ զորավարժանքներ: Ինչպես հաղորդում է Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության մամլո ծառայությունը, զորավարժությունները նպատակ են հետապնդում Ադրբեջանի ՌԾՈՒ անձնակազմի մոտ մշակել հմտություններ նավթի եւ գազի հենահարթակների եւ մյուս լողացող հորատակայանքների պաշտպանության ուղղությամբ: Գործնական պարապմունքներին մասնակցում են Ադրբեջանի ՌԾՈՒ 45 զինծառայողներ եւ 18 զինվորականներ ԱՄՆ-ից, ինչպես նաեւ երկու պարեկանավ: Զորավարժություններն անցկացվում են ադրբեջանա-ամերիկյան երկկողմ համագործակցության ծրագրին համապատասխան: Զորավարժանքը կշարունակվի մինչեւ փետրվարի 6-ը: Բաքվի «525» թերթը հիշեցնում է, որ դա արդեն երկրորդ նման զորավարժությունն է: Ամերիկացիների հետ նախորդ համատեղ զորավարժությունները անցկացվել էին 2003 թվականին:

Արտասահմանցին թուրքմենուհու հետ ամուսնանալու համար 50 000 դոլար կալիմ պետք է վճարի պետությանը

ԱՇԽԱԲԱԴ, 27 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքմենիայի նախագահ Սափարմուրադ Նիյազովը որոշում է ստորագրել այսպես կոչված պետական կալիմի մասին: Այժմ յուրաքանչյուր արտասահմանցի, որը կցանկանա ամուսնանալ թուրքմենուհու հետ, պետք է պետական գանձարան մուծի 50 հազար ԱՄՆ դոլար: Գումարած եւս հազար դոլար հարսանիքի համար, այդ թվում 10 ոչխար, 300 դոլարի ննջասենյակի կահույք հարսնացուի համար, 10 ոսկե մատանի եւ եւս 300 դոլար այլ ծախսերի համար: Թուրքմենիայի իշխանությունները ենթադրում են, հաղորդում է «Էխո Մոսկվին», որ նման վճարը չի խրտնեցնի արտասահմանցի փեսացուներին, քանի որ թուրքմենուհիները փառաբանված են իրենց գեղեցկությամբ: Փաստաթղթում ոչինչ չի ասվում, թե փողերը կվերադարձվե՞ն արդյոք ամուսնալուծության դեպքում:

«Մայքրոսոֆթ»-ին խոշոր տուգանք է սպառնում

ՓԱՐԻԶ, 27 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եվրահանձնաժողովը այն նախնական եզրակացության է հանգել, որ «Մայքրոսոֆթ» ամերիկյան էլեկտրոնային հսկան խախտում է եվրոպական հակամենաշնորհային օրենսդրությունը եւ պետք է տուգանվի նմանօրինակ պրակտիկայի համար: Այդ մասին այսօր հաղորդել են իրազեկ եվրոպական աղբյուրներ: Տուգանքի չափը եւ այն կոնկրետ միջոցները, որ պետք է ձեռնարկի «Մայքրոսոֆթը» առայժմ չեն հրապարակվում:

Եվրահանձնաժողովի Հակամենաշնորհային կոմիտեն «Մայքրոսոֆթի» նկատմամբ հետաքննություն էր վարում վերջին երեքուկես տարվա ընթացքում: Հետաքննության արդյունքները վերաբերում են «Մեդիա փլեյեր» ծրագրին, որը թույլ է տալիս դիտել տեսա եւ լսել լսասկավառակներ: Այդ ծրագիրը մտնում է «Վինդոուզ» գործառնական համակարգի կազմի մեջ, որի իրավունքը պատկանում է «Մայքրոսոֆթին»: Եվրահանձնաժողովի փորձագետները հանգել են այն եզրակացության, որ «Մեդիա փլեյերը» մենաշնորհ դիրք է գրավում շուկայում եւ թույլ չի տալիս մրցակիցներին աշխատել սկավառակներից ձայնագրությունների վերարտադրման համար ծրագրերի հատվածում:

Ինչպես հաղորդել են իրազեկ շրջաններ, Եվրահանձնաժողովի եզրակացությունների մասին պաշտոնական հայտարարություն կարվի մինչեւ մայիսի 1-ը:

ՄԱՄԼՈ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

ԿԲ խորհուրդը հունվարի 27-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տ. Սարգսյանը, ի գիտություն ընդունեց ՀՀ ԿԲ 2003 թ. չորրորդ եռամսյակի ֆինանսական հաշվետվությունը եւ ՀՀ ԿԲ 2003 թ. ծախսերի նախահաշվի եւ կապիտալ ներդրումների ծրագրի կատարողականը:

Խորհուրդը որոշեց գրանցել «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ի «Եղեգնաձոր-Ագրո» մասնաճյուղի գործունեության դադարեցումը, համաձայնություն տալ «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ի «Եղեգնաձոր-ագրո» մասնաճյուղի անվանափոխությանը՝ որպես «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ի «Եղեգնաձոր» մասնաճյուղի, ինչպես նաեւ համաձայնություն տալ «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ի Փարիզի ներկայացուցչության գործունեության ժամանակավոր դադարեցմանը մինչեւ 22.12.2004 թ.:

Խորհրդի որոշմամբ արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիաներ տրամադրվեցին անհատ ձեռնարկատերեր Տիգրան Գրիգորյանին եւ Ջեմմա Բաղրամյանին: ԿԲ խորհուրդն ուժը կորցրած ճանաչեց արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններ իրականացնելու թիվ 167, 229, 314 լիցենզիաները, եւ որոշեց գրանցել «Հրազդան-արժույթ» ՍՊԸ փոխանակման կետի թիվ 1 մասնաճյուղի եւ «Տրանսդիլեր» ՍՊԸ-ի թիվ 1 մասնճյուղի գործունեության դադարեցումը:

ԿԲ խորհուրդը որոշեց հրատարակել «ՀՀ ԿԲ տեղեկագիր» ամսական պարբերականի 2003 թ. դեկտեմբեր ամսվա համարը եւ «Սղաճը Հայաստանի Հանրապետությունում» 2003 թ. երկրորդ կիսամյակում:

ՀՀ ԿԲ Մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

2004 թ. փետրվարի 2-7-ը Հայաստանի Հանրապետությունում առաջին անգամ, «Բուրաստան» ՍՊ ընկերությունում (հասցեն՝ Հանրապետության 62, նախկին Ալավերդյան), կազմակերպվում է որսորդական զենքի եւ ինքնապաշտպանական միջոցների ցուցահանդես-վաճառք:

Կցուցադրվեն Հայաստանի Հանրապետությունում շրջանառության մեջ գտնվող լավագույն որսորդական զենքերը եւ ինքնապաշտպանական միջոցները:

Ցուցահանդես-վաճառքի ընթացքում կգործի զեղչերի ճկուն համակարգ:

ՀԱՅՈՐՍՄԻԱՎՈՐՈՒՄ

ԳԵՐՄԱՆԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ (ԳՀՀ)

Փոքր բիզնեսի վարկավորման ծրագիր

Գերմանահայկական հիմնադրամն ընդլայնում է փոքր բիզնեսի վարկավորման ծրագրի իրականացումը: Այս ծրագրի շրջանակներում երկարաժամկետ աշխատանքի համար Գերմանահայկական հիմնադրամը փնտրում է երիտասարդ աղջիկներ եւ տղաներ՝

վարկային մասնագետներ

պատրաստելու նպատակով:

Պահանջներ.
- տարիքային սահմանափակումը մինչեւ 30 տարեկան;
- բարձրագույն կրթության ավարտական վկայական (պարտադիր չէ տնտեսագիտական);
- հայերեն եւ ռուսերեն լեզուների լիարժեք իմացություն;
- վերլուծական դատողություն;
- պատասխանատվության բարձր զգացում եւ անկաշկանդ հաղորդակցվելու ունակություն:

Վարկային մասնագետների ընտրությունը իրականացվելու է մրցութային կարգով: Ուսուցումը իրականացվելու է ռուսերեն լեզվով:

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ հարցաթերթիկները կարող եք ձեռք բերել հետեւյալ հասցեներով՝

ԳՀՀ ուս. կենտրոն ք.Երեւան, Բաղրամյան 2, բն. 6 (3-րդ հարկ)
ACBA Բանկ՝ ք.Երեւան, Բայրոնի 1, ք.Էջմիածին,Մաշտոցի փ. 30, ք.Արտաշատ, Շահումյան փ. 31, ք.Աշտարակ, Երեւանյան փ. 1, ք.Վանաձոր, Տիգրան Մեծի փ. 71, ք.Գյումրի, Շիրակացու փ. 18ա, ք.Եղեգնաձոր, Մոմիկի փ. 2, ք.Կապան, Արամ Մանուկյան փող.1ա, ք.Գավառ, Բռնաշյան փ. 6, ք.Արովյան, Օգոստոսի 23-ի փող, ք.Իջեւան, Երեւանյան փ. 1:

Հարցաթերթիկների ընդունումը կատարվում է մինչեւ 2004 թ. հունվարի 30-ը:

ՌԱԴԻՈՅԻՆ ԼՈՒՐԸ ՌԱԴԻՈՅԻՆ ՄԱՏՈՒՑՄԱՄԲ

Ուզու՞մ եք ամենավերջին իրադարձություններին եւ օրվա մամուլի հրապարակումներին ծանոթանալ ամենաառաջինը

Ուզու՞մ եք լսել բազմակողմանի վերլուծություն եւ անաչառ մեկնաբանություն

Հետեւեք

Հայաստանի Հանրային ռադիոյի

«Ռադիոլուր» եւ «Ռադիոպրես»

լրատվական-վերլուծական ծրագրերին ամեն օր՝ ուղիղ եթերում ժամը **6.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00** (հայերեն եւ ռուսերեն տարբերակներով), **17.00, 18.00, 22.00, 23.00**

«Ռադիոպրեսը»՝ օրվա մամուլի տեսությամբ եթերում է ժամը **9.50**-ին եւ **11.45**-ին

18.00-ին Հիմնական թողարկումը

Օպերատիվ լրատվություն
Բազմակողմանի վերլուծություն
Անաչառ մեկնաբանություն
Հյուր՝ ուղիղ եթերում
Լրագրողական հետաքննություն
Մամուլի տեսություն **«Ռադիոպրես»**

Մեզ տարբեր ժամերի կարող եք լսել 62, 215, 1282 մետր ալիք, FM 102 եւ FM 107.6,
4,3 մետր ԳԿԱ ռադիոկայաններով, քաղաքային լարային ցանցով, ինտերնետով. www.armradio.am

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲ

Հունվարի 30-ին, ժամը 19.00-ին Արամ Խաչատրյան համերգասրահում տեղի կունենա Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի համերգը:

Մենակատար՝ **Արմեն Սահակյան**, *դաշնամուր*
Դիրիժոր՝ **Գեւորգ Մուրադյան**

Ծրագրում
Գերշվին-Դաշնամուրի կոնցերտ ֆա մաժոր
Մենդելսոն-Սիմֆոնիա թիվ 3 (Շոտլանդական)

2003/2004 համերգաշրջանի հովանավոր ՀԲԸՄ

Տոմսերը վաճառվում են Արամ Խաչատրյան համերգասրահի տոմսարկղում:

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 27. 01. 2004 Գինը՝ 100 դրամ